

III PREMI ARRELATS DE NARRATIVA BREU 2003

Temàtica: contes escrits, en prosa i en llengua catalana, sobre viatges, reals o imaginaris

Premi: un viatge a Istanbul de sis dies per a dues persones

Termini: 14 de març de 2003 a les 14 h

Lloc de recepció dels relats: Servei de Llengua Catalana (Gran Via de les Corts Catalanes, 585, 08071 Barcelona) o a les seus de les comissions de dinamització lingüística (CDL) de cada centre de la UB
Podeu consultar les bases a
<http://www.ub.es/xdl/arrelats3.htm>

enXARXA'T
núm. 1

PREMI DE COMUNICACIÓ CIENTÍFICA «JOAN LLUÍS VIVES»

L'Institut Joan Lluís Vives, convoca aquest premi amb l'objectiu de fomentar les habilitats comunicatives dels estudiants de doctorat, pel que fa a la producció de textos de qualitat i que tractin alhora temàtiques interessants des d'un punt de vista social o científic.

Temàtica: article periodístic d'interès científic i social

Premi: 2 premis de 1.500 € i la publicació dels dos articles guanyadors a la revista *El Temps*

Termini: 30 de desembre de 2002 al Servei de l'Àrea Cultural de la Universitat de València

Podeu consultar les bases a:
<http://www.vives.org/agenda/pcc02.html>

Web de la CILAJ (Comissió Interuniversitària de Llenguatge Administratiu i Jurídic)

La Comissió Interuniversitària de Llenguatge Administratiu i Jurídic (CILAJ) ha creat aquesta pàgina web per tal que serveixi de plataforma d'intercanvi d'experiències i inquietuds en matèria de llenguatge administratiu i jurídic. Aquesta pàgina us pot oferir tota mena de recursos en matèria de llengua relacionada amb l'àmbit jurídic, judicial i administratiu, tant pel que fa a formats de documents, fraseologia i terminologia jurídica, com notícies d'interès sobre traductors automatitzats de textos jurídics i judicials, a més d'altres informacions relacionades amb el dia a dia jurídic, en català. També inclou pautes i orientacions per redactar correctament textos administratius. Animeu-vos i visiteu-la!

<http://www.ub.edu/slc/cilaj/>

Cinefòrum i visites guiades

Per a totes les persones que estiguin inscrites a la Borsa d'intercanvi de conversa i a les Tutories de suport lingüístic es porten a terme tot un seguit d'activitats, com ara el cinefòrum i les visites guiades. Recollint la tradició dels cinefòrums i amb la voluntat de poder practicar el català tot comentant pel·lícules, durant aquesta tardor i la propera primavera podreu gaudir del cinema i de la llengua. Igualment, podreu descobrir els racons més interessants i bonics de la ciutat, conèixer la Barcelona modernista, la ciutat antiga... Ja ho sabeu, doncs, apunteu-vos a la Borsa i gaudiu de la llengua.

FONDÀRIA

- 4 Llei d'universitats de Catalunya.
Eulàlia Vintró
- 6 Humanitats, tòpics i contratòpics.
Andreu Espasa
- 7 Gramàtica descriptiva 'versus'
gramàtica normativa.
M. Pilar Perea

OPINIÓ DEL LECTOR 8

QUEDEM AL BAR

- 10 Parlem de la universitat que tenim
i de la que volem.
Pep Cara

L'ALTRA VIDA DE L'ESTUDIANT

- 14 Viure aquí, estudiar allà.
Daniel Zapata

SEPARATA

- 15 LA 190. II Premi Arrelats 2002.
César Calabrés

ENTRETESTA

- 27 Laberint verdaguerià i Gaudí apilat.
Vicenç Tuset
- 30 El concurs enxarxat.
Aïda Bravo

CONTE INTERACTIU

- 28 'La silicona no te sentiments.'
Rubèn Mettini
- 29 'Traïció tecnològica'.
Yolanda Rodoreda

L'ENTREVISTA

- 32 Quatre paraules amb... Mònica Glaenzel.
Mireia Chamorro i Mireia Bargalló

FORA D'HORES

- 19 Zona de teatre
Un glopet d'Absentat': conversa amb
Quimet Pla. Albert Solé
- 22 Zona de cinema
Anem de festivals: una agenda dels propers
festivals celebrats en terres de parla catalana.
Vicenç Tuset
'Hedwig and the angry inch'. Daniel Zapata
'Darkness'. Vicenç Tuset
- 24 Zona musical
S'Albaida
Sapo. Aina Ferragut
- 25 Ciberzona
El reflex dels mèdia. Mireia Bargalló i Daniel
Escribano
- 26 Trepitjant la zona
El parc del Laberint. Albert Solé

Consell de Redacció (Xarxa de Dinamització Lingüística de la UB): Mireia Bargalló, Aïda Bravo, Josep Cara, Georgina Castellà, Mireia Chamorro, Daniel Escribano, Montserrat Lleopart, Anna Llupià, Jordi Matas, Maria Palomeras, Conxa Planas, Albert Solé, Vicenç Tuset, Daniel Zapata. **Coordinació:** Josep Cara, Georgina Castellà, Montserrat Lleopart.

Col·laboradors d'aquest número: Jeroni Boixareu, César Calabrés, Jaume Carrasco, Laia Carreras, Josep Comas, Andreu Espasa, Esteve Ferrés, Mireia Garriga, Mònica Glaenzel, Antònio Garcia, Jaume Llacuna, Consol Llupià, Patrícia Melgar, Rubèn Mettini, Francesc Orenes, Jaume Palau, Marc Pastor, M. Pilar Perea, Quimet Pla, Cristòfol Pons, Lluís Quer, Yolanda Rodoreda, Nico Saiz, Eulàlia Vintró. **Revisió lingüística:** Servei de Llengua Catalana de la UB.

Edita: Servei de Llengua Catalana de la UB.

Disseny de la coberta: Laura Velasco i Antònio Garcia. **Fotografia de la coberta:** Consol Llupià.

Disseny, edició i maquetació: L'apòstrof, SCCL.

Fotolits: Addenda, SCCL; **Imprimeix:** Gramagraf SCCL.

DL B-22352-02

enXARXA'T té una periodicitat semestral. Els articles de la revista reflecteixen exclusivament l'opinió de qui els signen. Per participar en el proper número o publicar una carta d'opinió, escriu-nos a enxarxa@slc.ub.edu.

Amb el suport tècnic del Servei de Llengua Catalana de la UB.

Amb la col·laboració del Vicerectorat de Relacions Institucionals i Política Lingüística, Vicerectorat d'Estudiants de la Universitat de Barcelona. Divisió I, Divisió II, Divisió III i Divisió IV de la Universitat de Barcelona. Departament d'Universitats, Recerca i Societat de la Informació de la Generalitat de Catalunya.

Llei d'universitats de Catalunya

Després de més de vint anys de vigència de l'Estatut d'autonomia i de les institucions que s'hi preveuen –específicament, per al que ara ens ocupa, el Parlament de Catalunya i el Govern de la Generalitat–, s'ha publicat en el *Butlletí Oficial* el Projecte de llei d'universitats de Catalunya (LUC), destinat, segons el «Preàmbul», a dotar l'anomenat sistema universitari català dels instruments jurídics, ja que no es parla dels econòmics, necessaris per a un triple repte: l'adequació a un món que canvia molt ràpidament en tots els ordres, la integració en l'espai universitari europeu i l'assoliment de l'excel·lència en la docència i en la recerca.

Per a les persones que tenim una mica de memòria i que hem estat elegides, democràticament, en alguns moments, per representar la ciutadania, no pot deixar de sorprendre'ns que la promesa emfàtica i reiterada en dues ocasions solemnes davant del Parlament en les dues primeres sessions d'investidura del president de la Generalitat, segons la qual es redactaria i s'aprovaria una llei d'educació de Catalunya, s'hagi incomplert al llarg de vint anys i que, ara, a les acaballes de la legislatura i, pel que diuen les enquestes, del govern de CiU, just després d'una nova Llei orgànica d'universitats (LOU) vivament rebutjada per la comunitat universitària i pels principals partits de l'oposició, ara, precisament ara, sense el marc més ampli de la legislació catalana sobre educació, hàgim de debatre i aprovar una llei d'universitats reglamentista, amb més de cent vuitanta prescripcions entre articles i disposicions, cinquanta més que la llei espanyola. Parafraçant la dita «quan hom vol no resoldre un problema, crea una comissió», podríem afirmar «quan un govern vol no resoldre un problema, fa una llei», amb la falsa expectativa que la complexitat es difuminarà i fins i tot serà resolt per l'encanteri de la llei. La realitat, però, és molt tossuda i des de la Llei general d'educació de l'any 1970 tothom sap que si les lleis no van acompanyades d'un finançament específic i adequat, els objectius no només esdevenen paper mullat, sinó, cosa

encara més greu, generen frustració, immobilisme i desencís.

Des del meu modest punt de vista, i tenint en compte que CiU va votar afirmativament la LOU, amenaçada de derogació quan els socialistes tornin a governar, la LUC s'hauria de limitar, des d'un respecte escrupolós, a l'autonomia universitària consagrada per la Constitució –poc perceptible, val a dir-ho, en la redacció actual– a refondre en un únic text legal, adaptat a les innovacions de la LOU, les lleis relatives als consells socials i al Consell Interuniversitari i afegir-hi l'Agència per a la Qualitat. També podria figurar-hi un capítol dedicat a la contractació de personal, docent, de recerca i d'administració i serveis, de les tres categories i no només la docent prevista, apartat efectivament innovador i que, molt tímidament, obre una via estable de contractació i trenca amb l'ancestral «funcionarització». Sobren totes les traduccions catalanes d'articles de la LOU, sobren tots els articles declaratius de possibilitats i bones intencions, sobren totes les indefinicions entre les competències de les universitats autònomes i les del Consell Interuniversitari o l'actual DURSI, és perillosa la referència a aquest «sistema universitari català» on no es distingeix entre universitats públiques i privades i on no s'afirma taxativament que només les públiques poden rebre diners públics. Tampoc no es diu la cosa contrària, és cert, però la porta queda perillosament oberta i ja sabem com ha anat a la resta del sistema educatiu català la política de concerts i de subvencions.

Que la universitat espanyola i la catalana, la basca, la gallega o la canària necessitaven un nou marc legal de referència era del tot evident, no només perquè la Llei de l'any 1983 havia esdevingut anacrònica en diversos aspectes, sinó també perquè en d'altres el pragmatisme possibilista havia defraudat les històriques reivindicacions de la comunitat universitària més progressista i modernitzadora. A més, el procés imparabile de creació, arreu, de noves universitats o de facultats disperses en el territori

d'una comunitat autònoma –fenomen que, dit sigui de passada, no mereix cap atenció– ha generat una oferta molt àmplia, però poc planificada i escassament homogènia, o també la diversificació en especialitats gairebé infinites de les històriques titulacions generalistes, o l'adopció del sistema flexible de crèdits per a l'alumnat –sense acompanyar-lo de la tutoria, com fan els països anglosaxons, dels quals hem copiat el sistema–, per esmentar només alguns dels fenòmens actuals. Aquests fets exigien i exigeixen una reflexió serena, aprofundida i quantificada sobre la situació universitària en el llinard del segle XXI i sobre l'horitzó al qual s'aspirava. Val a dir, a més, que comptàvem amb alguns estudis valuosos, des de l'anomenat Informe Bricall, encarregat per la Conferència de rectors de les universitats espanyoles, l'Informe España 1999 de la Fundación Encuentro, o l'anomenat «Per un nou model d'Universitat», dit també Informe Pascual, fins a publicacions de l'OCDE i de la Unió Europea i dels diversos estats que han abordat, també, processos de reforma en la legislació universitària. Tot i no ser, avui, una experta en la matèria, però sí una lectora interessada en aquestes qüestions, tinc la preocupada impressió que tots aquests treballs previs han estat deixats de banda, almenys pel que fa a les apostes més innovadores i que, en el cas de la LOU, s'ha optat pel neocentralisme burocràtic i escleròtic, pel classisme socioeconòmic i per l'asfíxia pressupostària del sector públic. En el cas de la LUC, la indefinició i l'ambigüitat predominen, com ja he dit, tot i la defensa de l'àmbit competencial català en punts com l'Agència de Qualitat o el professorat contractat. D'allò tan català, però, que són els diners, no se'n parla.

Finalment, i per comentar un aspecte puntual i sensible, la Llei tampoc no sembla que hagi de significar cap innovació en matèria lingüística catalana. Superada una primera versió pintoresca, segons la qual serien «premiats» els professors i les professores que fessin les classes en català –premi no especificat però que estaria vinculat als trams de valoració positiva en l'activitat docent–, que, segons hom deia, havien reclamat els rectors, tot i que mai no hi ha hagut una petició d'aquest tipus; la redacció actual es limita a reiterar altres preceptes legals i no aporta cap precisió pel que fa al domini passiu del català per part del futur professorat contractat

CONSOL LLUPA

o a la consideració d'un mèrit preferent pel seu domini, en el cas del funcionari.

Cal reconèixer, tanmateix, que a Catalunya no s'ha produït el clima de crispació social i parlamentària que es va viure a Madrid durant el tràmit de la LOU i que la Conselleria i el mateix conseller Mas Colell han convocat diverses sessions de treball i han facilitat els esborranys de la Llei als equips rectorals, les esmenes dels quals han estat parcialment ateses. Ara bé, continuo pensant que aquesta no és la Llei d'universitats que avui necessitem, i que, si se n'aprova la vigència, aquesta serà curta, amb el greuge, quedi clar, del desengany –una vegada més– d'haver desaprofitat l'ocasió i d'haver optat per fer una llei i no per resoldre els problemes.

Eulàlia Vintró
 Professora de Filologia Grega
 Universitat de Barcelona

Humanitats, tòpics i contratòpics

És molt corrent sentir, en converses governades pels tòpics, allò tan rotund de «les humanitats no serveixen per a res». Sembla que aquest també és l'argument preferit del govern de torn, que cada cop que s'empeca una nova reforma educativa retalla amb renovat fervor i sadisme les hores dedicades a aquests ensenyaments «inútils» i antiquats. Fins aquí, res ens espanta. Els tòpics conversacionals tenen una vida autònoma, incontrolable i amb una completa absència de mala fe per part del seu emissor. Qui els diu, de fet, està gastant el mateix poc entusiasme i energia mental que quan es corda les sabates. Pel que fa al Govern (de dreta dura, naturalment), a més de voler rebaixar qualsevol tipus de despesa pública que no sigui militar, retalla les humanitats perquè sap que són un motor d'aprofundiment democràtic i social, per tot el que les humanitats tenen d'estímul al pensament crític i a la responsabilitat civil. Més que considerar-les inútils, el Govern veu en les humanitats un obstacle molest als seus objectius de degradació democràtica i d'injustícia social.

Si desplaçem la nostra desvergonyida oïda cap a una animada conversa entre, per exemple, uns estudiants de

filologia, sí que podem, sorprenentment, rebre una punxada molt aguda contra la nostra sensibilitat. Un dels estudiants defensa que un dels grans mèrits de la filologia és que «ens ho passem la mar de bé, sense fer mal a ningú», fent referència al caràcter presumptament inofensiu de l'estudi de la història de la literatura. En el fons d'aquesta afirmació trobem una esgarrifosa coincidència amb els principis que permeten la formulació del tòpic i les seves derivacions: la filologia és inofensiva i inútil, la llengua és sempre una eina instrumental i neutral, la història de la cultura és un conjunt de paperots polsegosos que no operen en el nostre pre-

sent... En definitiva, l'estudi de les humanitats és un luxe per a la societat, una sofisticada frivolitat inventada per quatre aristòcrates diletants, pensament avorrits de fer treballar els altres, en una plujosa tarda de setembre.

No voldríem pecar d'alarmistes, però sembla evident que si els enemics de les humanitats i els estudiants de lletres construïm, en una aliança involuntària, un consens sobre la inutilitat de les disciplines humanístiques, l'existència d'aquests estudis esdevindrà una molèstia burocràtica que el pas del temps s'encarregarà d'eliminar: el tòpic es farà realitat. Potser la millor manera per destruir aquest pervers consens no només consisteix a defensar les possibilitats laborals d'estudiar lletres, sinó que, en un moment històric com el nostre, en què la vida pública perd terreny a costa de la vida privada i de l'irracionalisme, tenim l'obligació de ressaltar els oblidats lligams entre la filologia i la política. Per fer això, hauríem de tenir més en compte estudis com els de Victor Klemperer, filòleg jueu i víctima del règim nazi, qui, en el seu llibre *LTI, la llengua del Tercer Reich* perfila línies d'investigació sobre com els nazis empastifaven el pensament i l'expressió dels alemanys amb les seves terribles innovacions lingüístiques. Una altra figura que caldria reivindicar és la d'Antonio Gramsci, filòleg i revolucionari italià, molt preocupat per l'elaboració d'un llenguatge que servís a la causa emancipadora, i que resultés plenament satisfactori tant per a la comunicació entre els intel·lectuals i el moviment popular com per a la comunicació entre generacions.

Segons John Berger, «el paper històric del capitalisme és destruir la història, tallar qualsevol vincle amb el passat i orientar tots els esforços i tota la imaginació cap a allò que està a punt de succeir». De la mateixa manera, potser la funció principal de les humanitats (la seva tan qüestionada utilitat) és la de preservar la memòria i alliberar-nos del malson que suposaria viure en l'etern present. Si no sabem entendre la cultura com una manera de transformar la realitat que ens envolta, el tòpic pot veure's justificadament reforçat: «Les humanitats mai no han servit de res.» Excepte per guanyar partides de Trivial.

Andreu Espasa
Llicenciat en Filologia

Gramàtica descriptiva 'versus' gramàtica normativa

El mot *gramàtica* és un terme polivalent: designa tant la disciplina que estudia l'estructura interna de les llengües amb la finalitat de dotar els parlants d'un coneixement intern i d'una competència sòlida en el domini de la seva llengua materna, i també d'altres llengües estrangeres, com el resultat físic de la plasmació d'aquesta disciplina en forma de llibre, el qual pretén d'aconseguir, amb altres mitjans, els mateixos objectius. En efecte, tothom és conscient que aquesta disciplina, en algun període de la vida, ha esdevingut, integrada en el currículum escolar, objecte del seu interès i estudi, i, paral·lelament, tothom és, o ha estat, dipositari d'una sèrie d'obres d'aquestes característiques: gramàtiques catalanes, castellanes, angleses, alemanyes, llatines, etc., de diferents nivells i amb orientacions diferenciades.

És cert que, d'altra banda, aquest terme, acompanyat d'un determinat qualificatiu, designa branques específiques de la lingüística –gramàtica històrica, gramàtica comparada– i orientacions específiques que deriven dels diversos models d'anàlisi que s'han succeït al llarg de la història de la lingüística –gramàtica tradicional, gramàtica generativa, gramàtica cognitiva–. Si bé aquestes especificitats són pròpies dels especialistes, les designacions generals que s'han fet constar en el paràgraf anterior són, pel seu abast i objectius, d'interès general per a tots els usuaris d'una llengua, que requereixen, si realment volen adquirir-ne un domini real, instruments aptes que els facilitin l'aprenentatge.

El terme *gramàtica*, però, com a disciplina i com a suport físic, ha estat vinculat fins no fa gaire al desenvolupament

de la competència correcta en relació amb l'ús de la llengua, la qual cosa també quedava reflectida en les orientacions docents. Així, la incorporació d'assignatures com ara *Català Col·loquial* en el currículum de Filologia Catalana ha estat un fet recent, impensable fa uns anys. Per aquest motiu, des de les gramàtiques llatines de Donat o de Priscia fins a la *Gramàtica catalana* de Pompeu Fabra de l'any 1918 –la darrera gramàtica amb el segell de normativa a què es pot recórrer fins que l'Institut d'Estudis Catalans no en publiqui una versió actualitzada– ofereixen una prescripció quant a l'ús de la llengua: «adoptar la correcció i evitar la incorrecció». Aquest coneixement gairebé virtuós suposa una operació prèvia: establir el model lingüístic que ha de ser objecte d'aprenentatge; en altres mots, determinar un estàndard; una tasca, no cal dir-ho, no sempre senzilla. L'estàndard és, per dir-ho de manera sintètica, la varietat lingüística que, mitjançant intervencions socials de diversos tipus, esdevé vehicle de comunicació formal, tant des d'un punt de vista gramatical com des d'un punt de vista ortogràfic, i per tant delimita els models escrits, i de vegades fins i tot els models orals que una comunitat lingüística ha de fer servir. Les gramàtiques normatives o prescriptives, com a mitjà d'aprenentatge d'aquest estàndard, es complementen amb obres pensades per discriminar el bé del mal en l'àmbit del lèxic: els diccionaris normatius.

Una llengua, però, és molt més que l'estàndard de referència, i la seva concreció supera amb escreix els límits de la gramàtica merament normativa. La llengua, i centrant-nos ara en la llengua catalana, abraça diferents varietats dialectals –totes, i malgrat les

diferències en el nombre de parlants, amb la mateixa importància–, i, pel que fa a l'ús lingüístic, s'ha d'expressar –si realment es domina aquesta llengua– en diferents registres d'acord amb les diverses situacions comunicatives a què està sotmès un parlant –des de la més col·loquial fins a la més formal–. I amb aquesta perspectiva, s'ha entès que, a més de l'orientació normativa, hi ha d'haver gramàtiques que, com a eines complementàries, manifestin la realitat en l'ús de la llengua –i no solament la varietat més artificial i artificial, manipulada i manipulable–. I d'aquí que les llengües que arriben a la majoria d'edat –malgrat que, en el cas del català, pressions externes de característiques diferents li han impedit, i li impedeixen, el desenvolupament normal– requereixen gramàtiques descriptives, és a dir, obres que n'analitzen l'estructura interna com a totalitat, basant-se en un corpus escrit i oral, que en reflecteix l'ús real. En aquest cas no hi ha regles prescriptives, sinó la descripció ordenada dels diferents components lingüístics –el foneticofonològic, el morfològic i el sintàctic– i dels fenòmens que els caracteritzen. El component lèxic, des d'aquest vessant, ha de quedar reflectit en els diccionaris descriptius.

Una obra recent i sense precedents que ha volgut descriure la realitat de la llengua catalana actual és la *Gramàtica del català contemporani*, dirigida

per Joan Solà, Maria-Rosa Lloret, Joan Mascaró i Manuel Pérez Saldanya, i publicada per l'editorial Empúries en tres volums. Aquest treball, tot i que s'ha basat en l'exemple d'obres similars escrites en altres llengües, s'ha desenvolupat de manera independent tenint en compte tres elements: la descripció –i no la teorització–, la sincronia –i no l'evolució històrica– i la consideració de la variació dialectal –i no solament

la varietat estàndard–. I l'adopció d'aquests eixos innovadors, juntament amb altres elements, com ara el factor temporal –l'elaboració al llarg d'un temps prou reduït, cinc anys, que ha impedit el desfasament de les propostes–, el caràcter col·lectiu –que ha mogut, amb tot el que implica, cinquanta-vuit col·laboradors–, la revisió objectiva de les descripcions tradicionals, una bibliografia actualitzada i l'e-

quilibri aconseguit entre l'especialització i la divulgació fan d'aquests volums, amb un total de 3.600 pàgines, una eina de consulta inestimable, útil i sistemàtica que d'ara endavant tots els usuaris i usuàries del català –professionals, estudiants, especialistes i públic en general– tenim a l'abast.

Maria Pilar Perea

Professora de Filologia Catalana

Una altra visió

El passat mes d'octubre, com a obertura de l'acte d'inauguració del curs acadèmic, es va investir doctor *honoris causa* el jurista i polític italià Pietro Ingrao.

Entre altres coses, la cerimònia va incloure el discurs de presentació a càrrec del professor Joan Ramon Capella, el catedràtic padrí, que va exposar els motius del reconeixement a Pietro Ingrao.

Així vam conèixer una mica més aquest professor, que ha destacat per una vida compromesa amb la democràcia, tant en la seva dimensió intel·lectual com en la seva obertura als moviments i iniciatives socials.

Una mica més tard, va parlar Pietro Ingrao. Aquest senyor, que podria ser l'avi de qualsevol de nosaltres, va repassar el segle XX, el seu segle. Va comentar en quina mesura el va afectar l'atac a la República l'any 36 a Espanya i com la humanitat s'interrogava a si mateixa a mesura que anaven passant els anys. Un cop acabada la Segona Guerra Mundial, una Europa commocionada parlava de desarmament, de pau, i elaborava lleis en què només es permetia la guerra defensiva (article 11 de la Constitució italiana).

Han passat els anys i novament el món sembla haver oblidat la lliçó suposadament apresada. Avui tornem a sentir parlar molt sovint de guerra. I encara pitjor, sentim parlar de la guerra com a mal necessari: la guerra preventiva. L'ús de la força torna a ser un recurs polític. El que més preocupa Ingrao és que «el sentit comú ja no s'espanta als nostres països, ja no tremola». [...] «S'ha oblidat l'horror que va afectar la meua generació i ens va fer jurar que la matança no tornaria mai més», va afirmar.

Escriu en aquesta secció d'opinió perquè volia donar difusió a les paraules expressades per Pietro Ingrao. Perquè sembla que avui no totes les veus tenen el mateix pes. I volia fer palès que és molt important informar-se i ser inquiet abans d'acceptar a cegues les opinions més mediàtiques.

M'enorgulleix estudiar en una universitat que s'interroga davant les noves realitats i les analitza, tot recordant el passat, i que no només en té prou amb això sinó que fa pública la seva opció, honorant els que han dedicat la vida a fer créixer la societat en dignitat.

Anna Llupià

Estudiant de Medicina

Opinió del lector

En una bona direcció becarial, per ara

Sembla que finalment ens comencem a posar d'acord; el Vicerectorat de Política Científica i els diferents col·lectius de becaris s'han posat a treballar per elaborar l'anhelat Estatut del becarí de recerca. La necessitat de crear aquest document és més que justificada; els becaris no hem gaudit mai d'un reconeixement propi –i fins i tot diria digne– dins de la Universitat, cosa que ha permès tot tipus d'interpretacions de les normes reguladores de cada convocatòria i que, malauradament, en molts casos ha portat a la precarització de la nostra feina. Tot això, afegit a la flagrant situació laboral en què ens trobem, segons la qual no tenim dret a cotitzar a la Seguretat Social –amb tot el que això comporta–, tot i que se'ns aplica, això sí, la retenció mensual corresponent d'IRPF. A més, atesa l'absència d'un vertader contracte laboral, topem alhora amb la manca de tots els drets que qualsevol treballador es mereix. És una llàstima que a la Universitat de Barcelona, on l'equip rectoral sempre treu el pit ben enfora, orgullós per mostrar la gran satisfacció que produeix el fet de ser el capdavanter en molts aspectes dins de l'Estad (en recerca, per exemple), en un tema tan crucial com és la regularització del col·lectiu en el qual actualment es basa la recerca a la nostra Universitat, estiguem tan endarrerits.

Un cop posats els fonaments, cal aixecar l'edifici, cosa que es pot fer de diverses maneres. Sembla que últimament l'equip rectoral ha rebut moltes crítiques, sobretot pel que fa a la manera de nomenar membres de diferents comissions i de com aprovar-les. Des del col·lectiu becarial s'espera una màxima justícia i democràcia a l'hora de treballar en la bona direcció, independentment de la composició de la comissió escollida pel vicerector. En aquest sentit, hi ha molta feina per fer, però evidentment tot passa pel fet que tots els membres de la comunitat universitària entenguem els becaris i becàries de recerca com un grup plenament propi dins la Universitat; sobretot dins dels departaments, que al cap i a la fi són els responsables d'assignar les diferents tasques que corresponen al becarí o a la becària. S'haurà d'acabar d'una vegada per totes l'assignació de qualsevol tipus de feina, tant en l'àmbit docent com en el de recerca, que no correspongui; en una paraula: s'ha de posar fi a la precarització del col·lectiu.

Lluís Quer

Becari de recerca de la Facultat de Matemàtiques

L'equilibri de la salut

He llegit amb força interès l'article «La salut integral de l'estudiant universitari», escrit per Roman Romero en el número anterior d'aquesta revista, i, des de l'òptica del professional de la prevenció de riscos laborals, desitjaria col·laborar en el procés de divulgació d'una cosa tan important com són els accidents i les malalties professionals al nostre país.

Inicialment, cal dir que «estudiar» podria ser reconegut, pel que fa als aspectes que ens referim, com una veritable «feina», es podria dir que l'estudiant és un «treballador», en el sentit que ocupa una part important del seu temps en la realització d'una activitat absolutament necessària per a la societat. No es tracta d'identificar el concepte de treball com una activitat remunerada, aquesta concepció pertany al camp administratiu que, des del nostre lloc, no pot ser tinguda en compte en aquests moments. Això vol dir que «l'escola és el primer treball», per utilitzar un eslògan que vam fer servir fa temps per entrar en el món de l'ensenyament. Aquesta «definició» del treball i del treballador pot fer trasbalsar algunes ments tímidas a l'hora d'afrontar decididament les conseqüències que genera el fet d'estudiar. Estudiar no és tan fàcil com sembla, fins i tot pel que fa referència a la salut.

Dit això, sembla clar que la «malaltia» més freqüent en el món de l'ensenyament s'origina a partir del que nosaltres anomenem riscos d'origen psicosocial. Aquest tipus de risc laboral queda clarament reconegut al document *Como adaptarse a los cambios en la sociedad y en el mundo del trabajo: una nueva estrategia comunitaria de salud y seguridad (2002 - 2006)*, document de la Comissió de les Comunitats Europees de maig d'enguany, que qualifica de riscos emergents tot el seguit de problemes laborals que pateixen els treballadors i treballadores de les societats, com la nostra, en les quals el sector terciari es converteix en el més nombrós.

Aquests «nous riscos» es relacionen amb l'estrès, les depressions, la insatisfacció laboral, etc., i les consegüents somatologies. A més, són també riscos emergents els que, a la nostra societat laboral, competitiva i en part deshumanitzada, poden generar les relacions interpersonals; ens referim al famós *mobbing* (o assetjament psicològic laboral) que tant es pot donar entre treballadors de diferent sexe, de diferent «poder» com, per què no dir-ho, de diferent «lloc de treball» dins de l'àmbit docent (alumnat i professorat), en utilitzar, els professors, per exemple, mètodes d'ensenyament que potencien més la patologia de l'angoixa que no pas una formació científica i creativa.

Tot això vol dir que la pèrdua de salut, pel que fa al món del treball, no és una cosa fàcil de determinar en l'actualitat (abans era molt clar que un accident era una mà tallada o una caiguda mortal; avui, un accident pot ser una depressió per manca d'objectius concrets, per una excessiva pressió productiva o per una mala organització de la feina). Aquesta dificultat a l'hora d'entendre les possibles causes de patologia que implica el treball no és, lògicament, producte d'interpretacions «relaxades» com sovint es pensa, és producte dels canvis històrics del concepte de treball, de societat, de persona, etc. Només fent una interpretació moderna d'aquests conceptes podem parlar avui de seguretat i salut laboral.

Aquestes reflexions elementals porten a una única consideració final —consideració que, podríem dir, ha estat la clau de la legislació europea en matèria de prevenció, i específicament a Espanya, on, malgrat les dificultats conegudes per tots, institucions com l'Institut Nacional de Seguretat i Higiene en el Treball porten molts anys dedicats a aquests temes—. Aquesta consideració és la que introdueix la Llei de prevenció de riscos laborals de l'any 1995: la cultura de prevenció. La cultura de prevenció és un conjunt de coneixements, de procediments i d'actituds que

tota persona (insistim en el quantitatiu *tota*) cal que domini per conviure amb si mateixa, amb el medi i amb la resta de societat mantenint allò que una organització mundial anomenada Organització Mundial de la Salut deia equilibri de la part física, psíquica i social de la persona i que es considerava com el «dret» de tothom a la salut.

Cal dir que la «professió» de prevencionista representa una sortida important per assolir aquests objectius. Les universitats d'Europa disposen de carreres universitàries que formen aquests professionals en els temes tractats. Concretament, a Barcelona aquesta formació es dona (com a carrera de segon cicle de títol propi) a l'Escola Superior de Prevenció de Riscos Laborals (Universitat de Barcelona, Universitat Politècnica de Catalunya, Universitat Pompeu Fabra i Institut Nacional de Seguretat en el Treball).

És evident que ens cal recórrer molt camí per arribar a l'«equilibri» de la salut que demanem. És evident que ni tan sols a casa nostra està del tot clar, malgrat els esforços, que això es pugui assolir; cal destacar, però, que si per algun lloc cal començar és per l'escola (en tots els seus nivells) i, per tant, ens cal dir als nostres alumnes que ells són treballadors i treballadores, i que com a tals estan sotmesos, malauradament, a l'ampli món dels riscos laborals, però també ens cal dir que són ells fonamentalment els encarregats, en un futur molt immediat i per la responsabilitat professional que assoleixen a la universitat, de promoure aquesta «cultura de prevenció» que necessitem i que exigim.

Jaume Llacuna
Professor de l'ES de Prevenció de Riscos Laborals

En aquesta secció ENXARXA'T publica opinions, rèpliques i suggeriments de membres de la UB sempre que siguin d'interès general i respectuosos amb les persones i institucions. Tenen prioritats els textos breus (que no excedeixin de 20 línies), que poden ser escurçats.

Parlem de la universitat que tenim i de la que volem

Som a la terrassa d'un bar de la plaça Vicenç Martorell amb la Patrícia, estudiant de Pedagogia i membre del Moviment per una Universitat Alternativa (MUA); el Jaume, mallorquí, membre de l'Associació d'Estudiants Progressistes (AEP) i estudiant de Medicina; el Jeroni, que està acabant Econòmiques i que és membre de la Federació Nacional d'Estudiants de Catalunya, i el Pepo, estudiant d'Història, que havia estat membre durant dos anys d'un grup llibertari.

enXARXA'T
10 núm. 1

—Fora de la Universitat, esteu en altres moviments o associacions?

Jeroni: Quan t'impliques molt en una cosa d'aquestes és molt difícil poder-se dedicar a altres associacions. Almenys en el meu cas. Tanmateix, un altre tema en què estic implicat és un fòrum en contra de la política urbanística de l'Ajuntament de les Franqueses del Vallès.

Jaume: Jo no. Jo només estic dins la Universitat, a l'AEP. Això no vol dir que no simpatitzi amb altres moviments, però no hi estic ficat.

Patrícia: Jo estic a MUA i bé, no estic en cap altra associació. Però una tònica de la gent de l'associació és fer moltes coses relacionades amb moviments socials. Jo estic també a centres oberts, muntant xerrades que també

La Universitat ha estat un referent important en molts processos revolucionaris. Tanmateix, els maigs del 68 francès fa molt que van passar de ser exemples pràctics de lluita a ser records i imatges folklòriques buides de contingut. Per a molts ja està bé que així sigui, però per a d'altres potser no. Sigui com sigui, avui tenim una Universitat molt diferent on els estudiants igualment tenen un altre paper. De tot plegat i més hem volgut parlar amb un grup d'estudiants, vinculats a diferents tipus d'activitats a favor d'una Universitat més justa i millor. Aquests amics no representen aquí cap associació ni per descomptat els estudiants de la UB, simplement són estudiants amb inquietuds.

s'han organitzat a la Universitat. Tot està relacionat.

Pepo: Fora de la Universitat estic a l'Assemblea Llibertària del Vallès Oriental i havia estat a la CNT de Granollers, però l'activitat més gran la dedico a l'Assemblea Llibertària.

—Com veieu el paper de l'estudiant dins la Universitat i el de la Universitat dins la societat? I en tot cas, quin creieu que hauria de ser?

Jaume: L'estudiant ha de tenir un paper molt més actiu a la Universitat perquè aquesta no ha de ser només un centre de docència i preparació de persones per ficar-les al terreny laboral tal qual, així, sinó que hi ha d'haver una situació dinàmica que permeti als estudiants expressar-se, impulsar altres moviments de participació, per lluitar una mica contra el passotisme i conformisme del jovent actual.

Patrícia: Jo afegiria que no hem de perdre de vista que la Universitat és un servei que és a la nostra disposició i que hem de participar-hi activament per millorar-lo segons les nostres necessitats i interessos.

Pepo: Penso que els estudiants i la Universitat reflecteixen el que és la societat. La passivitat és total, la gent té uns objectius molt clars: treure's una carrera i prou, la que sigui. I la Universitat, ara mateix, si no la canviem, és una estructura de poder en mans d'uns quants, per això s'afavoreixen unes carreres i no unes altres, sobretot les tecnològiques. D'altra banda, hi ha una divisió absoluta del pensament, es prepara la gent per a una cosa i prou, per aconseguir uns objectius econòmics.

Jeroni: És difícil afegir-hi coses. Estic força d'acord amb el que ha dit el darrer company, que la Universitat és un reflex del que es viu a la societat. Nosaltres, els que hem nascut en una democràcia, no valorem tant els òr-

gans democràtics. Quan va començar la democràcia hi havia més *moguda*, comportava una novetat i la gent s'hi implicava més. Crec que hi ha hagut un desengany de la democràcia en general i també de la democràcia participativa dins la Universitat, aquest ha estat el problema.

Patricia: Jo penso que des de les associacions tenim un paper important d'informació. Jo parteixo de l'optimisme que la gent vol saber, i des de les associacions tenim la responsabilitat de donar aquesta informació i ser accessibles.

—Com valoreu les mobilitzacions en contra de la LOU del curs passat? Creieu que han influït d'alguna manera en la propera Llei catalana d'universitats?

Jaume: D'acord amb el que ha dit la Patricia, crec que la gent de les associacions està al corrent de tots aquests temes i que és des de les associacions que s'ha de transmetre a la resta dels estudiants el que passa, el perquè es fan mobilitzacions. Tot això és el que es fa a través de les assemblees de la Facultat.

Jeroni: Sobre el tema de la LOU cal dir que les mobilitzacions van ser reeixides. A la manifestació que es va convocar no sé quanta gent s'hi va reunir...

—Va repercutir en alguna cosa?

Jeroni: No va repercutir en res, això és cert. El problema és de les majories. Ens vam mobilitzar però no hi va haver resposta de l'Administració. I ara, amb la Llei catalana d'universitats, és un tema més complex, però sembla que tampoc...

—Els estudiants n'estaven informats?

Jeroni: Gaire informats, no, però la gent sí que sabia que hi havia un problema. Se'n va parlar bastant, va tenir més ressò mediàtic que no pas altres temes universitaris.

—I tu Pepo, com valoreu les mobilitzacions del curs passat?

Pepo: Pel que fa a la manifestació, crec que hi havia molta gent, el que passa és que davant de la negativa de l'Administració la cosa s'hauria d'haver radicalitzat. Penso que va ser desigual, hi va haver universitats que haurien d'haver respost més contundentment i no ho van fer, i en canvi hi va haver llocs més petits, com Santiago o Sevilla, on les mobilitzacions van intentar anar molt més enllà, i de fet també van ser molt més criminalitzades. Aquí s'hauria d'haver fet una mica més de pressió, a través d'assemblees. D'altra banda, pel que fa a la

informació, sí que la gent sabia que hi havia un problema, però poca cosa més.

—Avui dia, el projecte de Llei catalana d'universitats no regula l'ús de la llengua, sinó que deixa en mans de cada universitat la regulació de l'idioma de la classe. Com creieu que es podria resoldre aquest tema?

Jeroni: A mi m'hauria agradat que s'hagués regulat alguna cosa per llei, alguns mínims bàsics o alguna cosa d'aquestes. S'hauria de veure el què i com, però confio que les diferents universitats tirin endavant algun tema presentable.

Jaume: Joestic d'acord que hi hagi una regulació per llei. No perquè ho hagin de fer malament, les universitats, sinó per un mínim de coherència.

Jeroni: Això, per a mi, és un buit legal.

Jaume: S'ha de potenciar, s'ha de dir que és la llengua oficial, la llengua de l'Administració ha de ser el català i després ja ve la llengua d'ús de cadascú, que és una qüestió individual.

Patricia: És important que estigui regulat, i que el català sigui la llengua oficial, però si partim de la realitat, el català s'usa de vegades sí i de vegades no.

Pepo: Jo sóc partidari que es parli català sempre que es pugui, però si ve gent de fora, és clar, llavors la cosa es complica. Aleshores, no sé si s'hauria de decidir a l'aula mateix, en aquell moment —que potser seria complicat—, o com s'hauria de fer.

Jeroni: Jo ho veig més senzill del que sembla. A nosaltres, ens agrada que les classes es facin en català i en la llengua que el professor s'expressa millor. Llavors, els alumnes, si han estudiat a Catalunya, entendran el català, i pel que fa als que vinguin de fora, crec que només poden tenir problemes durant les tres o quatre primeres setmanes, i més si es té en compte que la majoria d'universitats

catalanes donen facilitats a aquests estudiants per aprendre català.

Jaume: El problema típic del canvi d'idioma a la classe en arribar un Erasmus és una mica la punta de l'iceberg. El problema és de base, per exemple, un estudiant alemany que vingui a la UB pot ser que li expliquin que existeix el català i que, per tant, el necessita, o pot ser que es pensi que fent classes de castellà a Alemanya (abans de venir) ja se'n sortirà. No sé com, però el que s'hauria de fer és informar bé des de la mateixa Universitat, que hi ha una llengua pròpia, a Catalunya. Si li diuen que ha d'aprendre el català, potser anirà a un altre lloc, és un tema complicat i hi ha molts interessos, i no s'ha de perdre de vista que la Universitat ha de ser universal i cosmopolita.

Jeroni: Jo, en aquest cas, he proposat que es faci la classe en anglès. Per a mi és el mateix que es faci en castellà o en anglès.

Jaume: És un tema molt complex perquè afecta les idees de cadascú.

Patricia: No hem de perdre de vista la finalitat de la Universitat, que és l'aprenentatge. Una persona que ve d'Erasmus ha de tenir clar on va, però hem de saber que no tothom arriba en aquestes condicions. Jo crec que s'ha

de facilitar l'accessibilitat a la universitat a tothom, i vull deixar clar que no hem d'oblidar la finalitat de la Universitat, però a més cal que sàpiguen que aquí es parla el català i que s'hauran d'esforçar per aprendre'l.

Pepo: Jo crec que la gent que ve aquí es pensa que ve a parlar castellà. És com tot, hi ha llocs en què, per anar-hi a estudiar, et demanen una llengua, i en d'altres, no. És un problema de la manera com funciona el Programa Erasmus, i a més del fet que la gent, quan estudia una llengua, vol que sigui una llengua que parli molta gent, que li pugui servir... No crec que el tema de la utilitat estigui lligat al fet que sigui una llengua majoritària o minoritària, però sí que és cert que la gent pensa en termes molt utilitaris.

—Què penseu del tema del mercantilisme i l'entrada de l'empresa a la Universitat?

Jeroni: Si no està condicionada a guanyar àmbits de poder o decisió dins la Universitat i en canvi serveix perquè els estudiants puguin trobar feina o pràctiques en aquestes empreses, jo hi estic d'acord. Però si es trenquen aquestes regles, no.

Jaume: Jo estic totalment en contra de qualsevol ingerència del món

empresarial o capitalista dins la Universitat. Partint de la base que la Universitat és una institució pública al servei de la societat i per formar persones amb capacitat crítica, cal ser conscients que les empreses amb això, no hi tenen res a veure. I ara encara més, amb la LOU i el Consell Social, que en principi ha de representar tota la societat i que en realitat només representa els sectors més poderosos, com són les empreses i els grans bancs... Cada vegada tindran més poder decisor sobre la Universitat, amb la qual cosa es perd tota autonomia universitària, de la qual parlàvem abans i que és fonamental per a la Universitat.

Patricia: S'han de buscar altres maneres, ja que tot va encarrilat a una major privatització. Cada vegada més hem de pagar per tot, per exemple, a Pedagogia paguem fins i tot per imprimir amb els ordinadors de l'aula d'informàtica.

Pepo: Els passos ja s'han donat, ara depèn de nosaltres si ho parem o no. No sé quant de temps li quedarà de vida, a la Universitat pública, però penso que d'aquí a un temps totes seran concertades. L'objectiu és que hi pugui estudiar un tipus de gent molt concret. La gent que treballa hi tindrà cada cop menys accés; jo, per exemple, moltes assignatures no les puc agafar

per l'horari. A més, si no t'ho poden pagar els teus pares, ja t'enxampen perquè demanis un crèdit. És un tot, com el tema de les empreses que porten els serveis de les universitats, que no crec que tractin gaire bé els treballadors... També hi ha el tema d'una sèrie d'universitats privades que tenen un nivell de recursos materials completament diferent, i el tema de les carreres tecnològiques, la tecnologia no és neutral, respon a un sistema capitalista, que és el que s'està potenciant.

Jeroni: Jo només volia afegir que el problema de les universitats públiques és que no hi ha peles, i és per la falta de mentalitat a l'Estat espanyol per potenciar la universitat pública, com es fa, per contra, en altres països europeus.

—Molts de vosaltres sou d'associacions d'estudiants representades en els òrgans de govern de la Universitat. Considereu que aquests sindicats o associacions estan prou legitimats per representar els estudiants, tenint en compte l'ínfim nombre de vots que obtenen les esmentades associacions? En tot cas, què creieu que falla?

Jeroni: El que falla és que hi ha una burocràcia excessiva, massa òrgans de govern, i quan l'estudiant té un problema pràctic és difícil que se li resolgui en poc temps. A nosaltres, ens agradaria que funcionés i que a les eleccions d'estudiants votés molta gent, però no és el cas. Llavors els estudiants que participem de tot això ens *cremem* perquè no hi ha resultats de totes les reunions i tots aquests romanços.

Jaume: Jo crec que sí que estan legitimades. El problema és que la gent està desinteressada i no és problema de les associacions, sinó d'una manca d'informació interessada per part de la Universitat i de l'Estat. Ja els va bé, el conformisme de la gent. En el cas de la universitat, hi ha un dèficit democràtic brutal en els òrgans de govern, des del moment en què els estudiants són una part minoritària si ens referim,

per exemple, al Claustre i a la Facultat.

Patricia: Realment no et pots sentir representatiu perquè és cert que hi ha poca gent que va a votar. Des de les associacions cal lluitar perquè la gent participi, s'integri i intenti formar part de la Universitat. A més, dins els òrgans de govern, els vots dels estudiants compten poc, i per tant les seves accions no tenen repercussió en les decisions finals. Però crec que s'hi ha de ser, per, com a mínim, saber què és el que es fa i de quina manera.

Pepo: Actualment, la Universitat té unes estructures caduques que s'haurien de renovar. Si nosaltres no ho fem, ho fan uns altres, i per això hi ha la LOU. Quant al tema de les eleccions, jo penso que s'hauria de mirar d'enfocar la història cap a un altre cantó. Com dieu, els estudiants no podem decidir res tot i ser el col·lectiu que som més, quant a nombre, i els que, a sobre, paguem. Caldria funcionar de manera horitzontal, de manera que decidís tothom que és a la Universitat. Hi ha una incapacitat general de les associacions per donar respostes reals als problemes dels estudiants, a més de la passivitat general de què es parlava anteriorment.

—I vosaltres què proposaríeu?

Jeroni: Que els estudiants vegin una resposta immediata als seus problemes. Per a mi això és el problema principal.

Pepo: De tant en tant hi ha convocatòries d'assemblees, però quan tu veus un ordre del dia proposat completament tancat, molta gent ja deixa, fins i tot, d'assistir a aquestes assemblees.

Patricia: El tema de les assemblees és un tema que no es porta bé, o sigui, no les veig prou obertes. O estàs ficat en una associació o no te n'assabentes, costa integrar-te i estar al corrent de les coses. Fins i tot dins de les mateixes associacions hi ha un sistema massa «jeràrquic» —potser diria—, que les mateixes associacions hem de canviar.

Pepo: Volem una altra història i la volem fer nosaltres, que som els subjectes actius i a més som els que paguem.

Patricia: Cal presentar una alternativa, no només val la queixa. Queixar-me per queixar-me, no, jo vull una alternativa.

Pep Cara

Servei de Llengua Catalana
Fotografies: **Consol Llupià**

Viure aquí, estudiar allà

8.00 h am. Estació de rodalia. El cel és bastant clar, però el sol encara no surt i fa fresqueta. Un noi corre desesperadament cap al comboi de la via 2. Tot i la carrera les portes se li tanquen davant dels nassos i el tren engega fent-li burla. «Vaja, ja no arribo a classe..., i encara falta una hora perquè comenci...» Situacions d'aquest tipus, als estudiants perifèrics que baixem o pugem dia a dia a Barcelona, ens han passat algun cop, i segons a qui, cada dia.

Començar la carrera va ser una mica trasbalsador, ara que ho penso; però no sé si més del que ho serà acabar-la. Tot i que no me'n vaig adonar fins més tard, el fet de passar de viure a cinc minuts de l'institut a haver de fer diàriament un trajecte d'una hora i mitja amb transport públic en servei d'hora punta per arribar a classe va suposar un repte tant per a la meva constància com a estudiant com per a la meva paciència com a ésser humà. Si bé és cert que és una cosa que fem molta gent cada dia, anar i venir de la perifèria a la capital no és precisament una cosa còmoda.

En primer lloc, et lleves algunes hores abans que comencin les classes; sembla que no sigui així, però hi ha una diferència destacable entre llevar-se a les 6 h o fer-ho a les 8 h. Et prepares i marxes cap a la «uni». Ara bé, sortir de casa teva una hora abans que els teus companys es llevin no vol dir que arribis a classe a l'hora, ni molt menys. El meu primer semestre va ser molt accidentat, el servei va tenir tota mena d'incidències: vagues de conductors, vagues de revisors, accidents, talls de vies pels ruixats i fins i tot un llamp va caure sobre el tren en què viatjava i el va aturar al mig de la via. En aquest cas, un home es va rebel·lar i va iniciar

un discurs «antitot», que va culminar amb l'obertura d'una de les portes en el moment que un tren passava en sentit contrari; per sort, l'home no havia baixat. Després, la cosa s'ha calmat força i les incidències, ara, ja són ocasionals. Cal destacar, però, l'amenaça de bomba a Sants que va bloquejar tota la xarxa de trens de rodalia i el dia que els conductors de Renfe van anunciar una vaga indefinida sense serveis mínims (o almenys això deien a la ràdio) una setmana després que jo m'hagués comprat el meu bitllet mensual...

Aquest anar i venir diari amb el tren em semblava, abans de començar, que havia de ser molt simple d'assimilar i, a més, anar cada dia a Barcelona em seduïa molt. Però no acaba sent així —i això ho he contrastat amb altres «perifèrics»—, realment costa una mica. No és una cosa gaire evident, però es nota un mal humor inherent al fet d'agafar el tren, com una càrrega molesta, només pel fet de pensar-hi. Ara bé, crec que si hagués trobat algú amb qui fer els viatges no m'hauria passat pas, hauria estat una cosa més

amena. Afortunadament, passats els primers mesos, la cosa es va normalitzar més..., i les paus interiors també.

Així, algú pot pensar, si és tan carregós, què ens empeny a seguir així i no buscar alternatives? Doncs, primerament, el costum. La resignació, tard o d'hora, arriba, igual que el tren, i al final s'aprèn a no passar-s'ho més malament del compte per variables que qui sap si algú des del més enllà controla... A més, el cost d'aquesta modalitat és molt inferior al de mantenir un pis a Barcelona, que també és un factor que pesa molt. A banda, jo crec que també hi ha un rerefons afectiu. Recordo, del meu primer any, les ganes que tenia de quedar quan tornava, era com venir de molt lluny (i a mi, Barcelona, sempre m'havia semblat molt a la vora) i retrobar el teu lloc. Ara, pel que sé de mi i de la gent que conec, cada vegada ens quedem més estona «fora de classe», voltant per Barcelona; almenys a mi, ja més ben igual, ser allà o aquí, no tinc aquests patiments; els deixo per als que comencen...

Daniel Zapata
Estudiant de Química

CONSOL LUPPIA

LA 190

César Calabrés

Encara que et sembli impossible dins de l'impossible, aconsegueixes baixar a la teva parada després d'haver fet un esgotador eslàlom per un passadís de cames, braços, bosses i nombrosos «permiso, que me bajo en la próxima» i «aguanta chófer, que me quedo».

Has aterrat. Ets a Línea i 18, amarat de suor i amb la sensació d'haver-te desempallegat d'una força gravitatòria immensa que et xuclava cap a l'interior de l'autobús. Tornes a ser amo dels teus moviments i decideixes enfilar carrer amunt per arribar a 23 i 12, tot buscant, a banda i banda del frondós carrer, algun pati d'una casa que et vengui un got de refresc, mentre temptes la butxaca intentant identificar alguna vella moneda d'un peso.

Resulta que els refrescs instantanis que es venen a totes les ciutats de Cuba són tan paupèrrimament deliciosos que fins que no te'n prens tres o quatre sota l'ombra d'un bonic *jagüey* el teu cos no queda totalment saciat.

Avui has tingut sort i com que la *guagua* ha passat dintre del marge de trenta-cinc a quaranta-cinc minuts acceptables d'espera ets davant de la façana blanca i llisa del cinema Chaplin abans d'hora, la qual cosa et permet tornar a creuar el carrer i apropar-te a l'ICAIC

Tot i que fa gairebé mig any de la teva vida que ets a l'Havana, no hi ha dia que passi en què no hi hagi alguna cosa que et sorprengui. Tant és si el teu propòsit en llevar-te és tan simple com intentar reproduir un altre dia de la teva presumiblement monòtona vida acadèmica als afores de la gran ciutat, al barri de Marianao.

Anar a classe al matí, trobar els teus amics i parlar acoloradament amb ells del partit de beisbol del dia anterior, compartir l'escarransit dinar amb el teu company d'intercanvi argentí, mentre la figura del Che beneeix el gran i desolat menjador de la universitat, i finalment, gaudir d'un dels magnífics cicles de cinema que es projecten a les sales del Chaplin del carrer 23.

Només el trajecte de la *guagua* número 190, des de l'institut superior on estudies fins a la primera parada del Vedado, un cop passat l'Almendares, s'encarrega de donar-te noves imatges, noves olors, nous cops de colze i noves sensacions per tirar avall el teu propòsit. Instantànies que els teus sentits, fascinats i desbordats, intenten emmagatzemar a la teva poc habituada memòria. De fet, cada una de les nombroses *guaguas* que dibuixen els trontollants carrers de l'Havana és com un arxiu comprimit, la informació del qual es desborda entre les finestres i les portes, mentre la veus passar i intentes endevinar el nombre de passatgers que recollirà a la propera parada, on cada una de les persones que formen la interminable cua espera que el revisor, benèvolament, es penedeixi de la seva cara d'esgotament i marqui el tall just al seu darrere en un gest miraclós.

per veure quines novetats hi ha i, ahora, intentes decidir quina pel·lícula veuràs, si la de la sala principal o la de la sala de vídeo. De pas també dones temps a arribar l'home del *maní*, per comprar-li el cucurutxo de rigor.

Definitivament, i com que al matí el teu bon amic Orlando, devorador insaciable de cultura, no t'ha sabut donar una opinió prèvia sobre les pel·lícules en cartellera, decideixes no arriscar i optes per pujar a la sala petita i veure el capítol 10 del *Decàleg* de Kieslowski. Saps que, malgrat que el film no t'acabi d'agradar, la teva predisposició inicial, immillorablement positiva, i la teva predilecció pel director faran que, quan surtis a respirar de nou la brisa del capvespre, la teva satisfacció sigui totalment plena.

Amb el cucurutxo de cacauets poc torrats en una mà i l'entrada verda de 2 pesos a l'altra, entres al cinema. A diferència d'altres sales com ara les del Yara o el Riviera, les del Chaplin tenen un inconfusible sabor a cinema acadèmic, fins i tot la seva olor és característica.

Un cop a dalt, i una vegada els teus ulls s'han adaptat a la foscor del nou espai, mires de trobar un lloc que et permeti estar suficientment al marge de la gent per deixar-te envair absolutament per la història, però que a la vegada estigui suficientment a prop de les persones per satisfer la necessitat de compartir la complicitat del moment.

La pel·lícula encara no comença; això et permet, per un costat, evidenciar el gran nombre de persones que opten per anar soles al cinema i, per l'altre, observar de nou amb satisfacció la quantitat de gent d'edat avançada que gaudeix veient cinema, cinema de qualitat, a l'Havana.

De nou al carrer són quarts de vuit i, mentre camines carrer 23 avall, el cel, pràcticament fosc al teu davant, va adquirint a la teva esquena uns colors rogencs i violats de tonalitats cada cop més pàl·lides. Se't passa pel cap la possibilitat d'agafar un taxi col·lectiu fins a 23 i J, però de fet el Sol ha deixat de castigar per avui, i la passejada, tot i ser llarga, va bé per sedimentar les sensacions que han aflorat durant la pel·lícula. Ets conscient que un parell de mesos enrere no et veies amb cor de plantejar-te aquesta situació i de fer-te passar per cubà i pujar a un d'aquells carros. Per als conductors d'aquells magnífics models dels anys cinquanta i seixanta llavors eres una persona cobdiciada però absolutament prohibida a causa de la teva condició d'estranger. Ara el teu accent adquireix gairebé sense voler la cadència cubana de manera instantània, els teus amics de l'illa ho han reconegut més d'un cop, i això t'infla d'orgull.

La nit es va tancant i les úniques llums que et permeten veure amb claredat la vorera són les dels cotxes que van passant lentament i espaiadament. El risc d'enso-

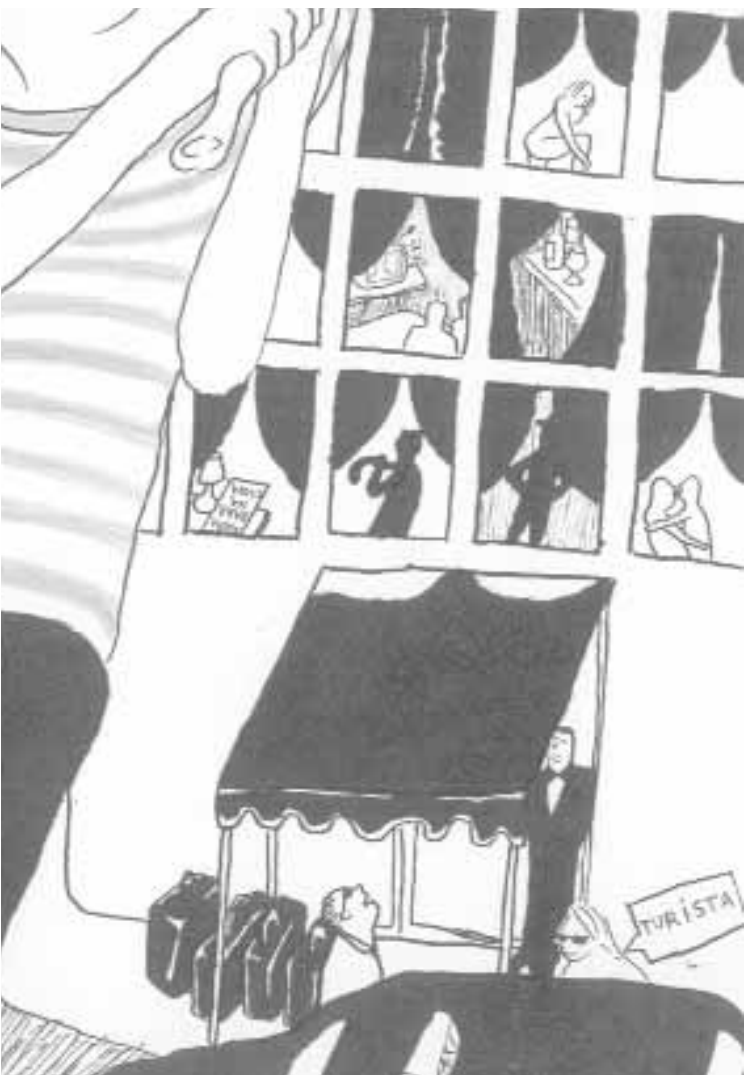

pegar amb les arrels dels potents arbres que aixequen les voreres creix exponencialment amb la foscor, encara que a 23, com que és un carrer d'una certa importància, aquest fet no és tan evident.

Després de caminar durant uns deu minuts arribes a l'altura de Paseo. Mentre travesses l'avinguda tombes la mirada cap a la dreta, carrer amunt, i intentes albirar, entre la munió d'arbres del passeig central, l'esvelta silueta del monument a Martí, l'heroi de la pàtria.

La Plaza de la Revolución, tot i ser el símbol del triomf de l'any 59, sempre t'ha semblat un lloc fred i erm, però saps que la imatge de l'estàtua de Martí i l'impressionant rostre del Che a la façana del Ministerio del Interior, contemplant-se mútuament enmig de la nit, resulta absolutament desbordant.

Segueixes pel carrer 23 direcció La Rampa. En arribar a la cruïlla amb C sents l'inconfusible so de la mescladissa de les fitxes de dòmino des del porxo d'una de les elegants, però a hores d'ara decadents, cases del Vedado. Cinquanta-quatre fitxes a la part occidental de l'illa i vint-i-vuit en els taulells dels jugadors orientals. Una altra de les meravelloses rivalitats generades entre Santiago i l'Havana.

Aquesta imatge et fa venir al cap el desig de fer un rodet de fotos de les escenes quotidianes de la ciutat. Nens jugant a beisbol al carrer de manera incansable, persones fent cua a tot arreu, rotllanes al voltant de la taula del dòmino, gent solitària asseguda al Malecón somiant amb la costa que té a tan sols dos-cents quilòmetres, etc.

Totes aquelles imatges que amb el temps i la distància faran que sentis una gran nostàlgia per un poble que t'ha ensenyat i t'ha regalat una riquesa humana infinitament gran. Sens dubte, la teva elecció és blanc i negre.

Mentre avances observes seqüencialment al terra de cada nova cantonada les fites dels carrers D, E, F i de l'Avenida de los Presidentes. Ets davant del Riviera. El quiosquet del davant avui ofereix gelats amb gust de taronja i coco. Com tothom, t'afanyes a comprar-ne un i enfiles l'últim tram de la passejada.

De mica en mica vas sentint amb una intensitat creixent el ritme impertorbable del vell de la parada del Coppelia, fidel a la seva cita de cada tarda nit. L'home, que recolza l'esquena sobre un dels pilars de la marquesina, sacseja una espècie de maraques amb la mà

dreia, mentre amb l'esquerra colpeja amb un compàs endiablat el seient metàl·lic. Tot plegat provoca que, de manera inconscient, la freqüència de les teves passes augmenti progressivament.

El Coppelia és el centre d'esbarjo per excel·lència dels havans i havanes en les tardes de dissabte. Dues o tres hores de cua per aconseguir una petita taula al pis superior de la gelateria i poder gaudir del gran moment de la setmana amb tota la família.

De nit el paisatge canvia radicalment i el parc que envolta la construcció de base rodona queda indefens en desaparèixer les parets de persones que el protegeixen al llarg del dia.

L'hotel Habana Libre marca l'inici de La Rampa, que condueix el 23 a trobar-se amb el Malecón. T'atures uns instants, tot recolzant-te a la petita barana que envolta el parc, creues les cames, encongeixes les espatlles i alces la mirada per observar les lletres il·luminades de l'hotel. Allà dins possiblement molts compatriotes teus estan gaudint d'una estada luxosa i plena de comoditats fora de l'abast de qualsevol cubà. La separació entre el seu món meravellós i el que tu et trobes ara és immensa. Tots dos tenen com a escenari la mateixa ciutat, fins i tot s'entrecruen, però les seves realitats són a anys llum de distància. Et sents feliç i privilegiat d'estar a l'altra banda, i en cap moment et sedueix la idea de poder formar part dels hostes d'una de les nombroses plantes de l'edifici.

Finalment arribes al Malecón. Com que tornaràs tard a casa, has decidit comprar dos dòlars de pollastre fregit i una llauna de Cachito a un dels quioscs de la cadena Di Tú per menjar-te'ls assegut sobre el mur, un mur gastat i erosionat per l'acció de la sal marina i que protegeix la ciutat de les onades. Quan estàs escurant l'última peça sents, en direcció a la Habana Vieja, el so del cañonazo provinent del Fuerte de la Cabaña. Són les nou de la nit.

Els dies entre setmana al Malecón tenen un aire molt diferent al dels concorreguts caps de setmana. Des de la teva posició, i gràcies a la llum taronja i tènue dels fanals que recorren els llargs sis quilòmetres i mig del passeig, pots entreveure petites figures de persones que, com tu, estan dalt d'aquella mena de serp gegant de formigó que voreja la costa. Es dediquen a xerrar íntimament amb el seu company o a observar el cel i el mar, tacat d'alguna o altra llum dels vaixells que lentament, i una vegada superat el bloqueig nord-americà, entren i surten del port.

La teva ment comença a vagar i, tot travessant la immensitat de l'Atlàntic, et porta directament a pensar en els teus. Reflexiones sobre el moment de la teva sortida cap a Cuba. Tristesa... Una tristesa que en situacions com aquesta deixes que t'envaeixi completa-

ment. Mires el cel i les estrelles. Amb un petit somriure els envies una infinitat de petons.

En poc més d'un parell de mesos seràs de nou a casa. Et negues a pensar en més moments de partida i comences a fer balanç de les teves experiències viscu- des a l'illa. Els viatges amb el *pibe* a Pinar del Río i Viña- les, amb la increïble bellesa dels seus *mogotes* i coves, a Santa Clara, carregada d'història recent, a Trinidad, a la Isla de la Juventud... No cal dir que et recordes també de la magnífica gent que us va acollir a cadas- cun d'aquests llocs i de la qual tens un record inoblid- able.

T'impacientes per acabar de conèixer tot el país i arri- bar fins a l'altre extrem. Decideixes prendre't aquesta il·lusió com un estimulants fantàstic per encarar els últims exàmens del teu intercanvi acadèmic. Cama- güey, Santiago, Guantánamo, Baracoa, el Toa, el Yu- murí, els *cayos*, la vegetació tropical..., quina delícia.

Comença a fer-se tard i la tornada a casa et portarà, amb sort, una hora i mitja, així que et carregues la bossa i fas via cap a la parada més propera de la 190. Línea i L, a esperar.

En moments com aquest sempre penses que t'ha tocat viure en el barri amb el pitjor servei d'autobusos de la ciutat. Les sis persones que t'acompanyen a la parada van pujant de mica en mica a les seves respectives *guaguas* i acaben per donar-te la raó.

Vint minuts més tard es produeix el miracle. Hi pugues i t'estires dels cabells perquè, tot i ser una hora avançada de la nit, no pots seure. No vols ni pensar en tres quarts d'hora més dret com un estaquirot al mig del passadís. Maleeixes no haver anat a buscar l'autobús a la seva parada d'inici per assegurar-te un bon seient. De fet només eren deu minuts més caminant en l'altra direcció. Et resignes a aconseguir una bona posició dins del corredor per evitar al màxim les situacions asfixiants i les empentes.

A la primera baixada de Marianao l'autobús es descarrega com és habitual i pots seure fins al final del trajecte. Obres la finestra totalment i et recolzes en el seu marc traient el braç esquerre i mig cap, mentre els cotxes van passant en sentit contrari. Al pas per sobre de l'autopista que va cap a l'extrem est de l'illa arriba el moment de treure el cap totalment i sentir l'aire fresc i humit que l'autobús talla a tota velocitat.

A l'altura de la universitat, just abans d'arribar a casa, aconseguixes veure una de les paradetes d'entrepans oberta, agafes la bossa en un tres i no res i surts just en el moment en què es tanquen les portes. T'hi apropes i demanes a l'home, que ja està fregant el mostrador, un *pastelito* farcit de melmelada de guaiaba. Et sorprèn que aquests petits negocis obrin fins tan tard, i encara més entre setmana. Normalment de nit només t'hi trobes algun o altre estudiant resident a la universitat o algun camioner errant, i no veus fins a quin punt això els pot acabar de ser rendible.

T'acomiaades i te'n vas cap a casa assaborint el magnífic premi. Passes per davant la mola immensa de la refinaria de sucre i desitges un cop més que el soroll i la insuportable olor que emana et deixin descansar aquesta nit, mentre veus el *custodio* mig adormissat amb l'arma entre els braços.

Quan ets davant la porta recordes que t'has oblidat dintre la clau de la tanca, així que no et queda altra opció que llençar la bossa per sobre i grimpar. Tot és a les fosques. Vas a la cuina a veure un got d'aigua i en obrir el llum veus el ratolí de cada dia fugir pel forat de sempre. Et rentes les dents i te'n vas al llit silenciosament per no despertar el teu amic. Et sents trist i feliç a la vegada, però et sents molt bé. Ets a l'Havana, quina sort.

Quant et desitjo ara...

César Calabrés

Guanyador del II Premi Arrelats de narrativa breu 2002.

Estudiant de la Facultat de Geologia

Il·lustració: **Cristòfol Pons**

Estudiant de Belles Arts

Un glopet d'Absentà', conversa amb Quimet Pla

El passat 25 d'abril, un racó del pati de les facultats de Geografia i Història i Filosofia es convertia en un aparador afaïçonat a les sentors del modernisme català. En Quimet Pla va aconseguir obrar l'abracadabra teatral amb l'espectacle *Absenta i*, gràcies al seu mestratge interpretatiu, va traslladar el públic a un dels epicentres culturals de la Catalunya d'ara fa un segle: la taverna Els 4 gats. Per a l'ocasió, en Quimet es transformà en el seu *alter ego*, Valentí Piula i Poc, i descabdellà amb una expressivitat aclaparadora tot un seguit de poesies còmiques d'autors de l'època. Així, de la seva torrentera gestual i verbal –tan admirablement contrapuntada per la presència de la Núria Solina, en l'espectacle, Eulàlia Pi i Bord– emergí una galeria de personat-

ges vibrant, que perfilava un ric fresc de la societat d'aquell temps. Amb fragments d'obres com ara *Del bressol al cementiri*, d'en C. Gumà; *Xanxes, municipal vuitcentista*, d'en Casimir Ribó; *Embolics de família*, d'en Lluís Millà, i moltes altres, en Quimet Pla executà no només un espectacle teatral sinó també una imponent lliçó de literatura. Perquè amb la seva rapsòdia, en Quimet vol donar a conèixer i reivindicar aquests autors avui dia gairebé desconeguts i molt poc valorats. Des d'ENXARXA'T hem volgut parlar amb ell i saber-ne més, de tot plegat. A continuació us oferim l'entrevista que li vam fer i reproduïm, també, un fragment d'*Embolics de família* perquè tots els que no vau veure *Absenta* en pugueu fer un petit tast.

ENXARXA'T
desembre-02 19

Hi ha un abisme entre els espectacles de gran format d'una companyia multitudinària com Els Comediants i el teatre de butxaca. Què et determina a fer el pas de l'un a l'altre?

Bé, aquestes coses són molt senzilles i la resposta és sempre la mateixa: perquè la vida és així de bèstia. Quan Els Comediants com a grup de creació es desfà i una sèrie de gent se'n va pel seu compte, jo passo una temporada sense fer res i tot de cop decideixo tornar-me a posar al teatre, perquè m'adono que aquest és l'únic mitjà de guanyar-me la vida que em satisfà.

Quins són els avantatges del petit format (o teatre de butxaca)?

Són dos conceptes diferents. A Els Comediants fèiem un tipus d'espectacle «en cinemascop», amb vint persones o

més a l'escenari, o al carrer, però sempre grans muntatges. En canvi, en el teatre de butxaca et trobes sol amb tot un treball enorme al darrere i el que interessa és arribar al punt on només has d'estendre la mà i tocar, on la comunicació és molt intensa i molt del moment. O sigui, convertir el teatre en

una cosa de l'«ara i aquí», de la tertúlia. Així, tot el que passa pot ser utilitzat: tu fas «aatximmb!», i jo puc dir «Jesús, que vagi de gust», puc tallar-ho en un moment i saludar si entra algú a la sala, fer-ho tot en directe..., i això em resulta molt interessant perquè no ho havia fet mai.

Centrem-nos en Absenta. En aquest muntatge fas de la poesia teatre, i del teatre poesia, tot executant una viva lliçó de literatura. Com i quan conceps l'espectacle?

Doncs mira, vaig assistir a un parell d'aniversaris on hi havia una persona que sabia que jo coneixia aquestes poesies i que va engrescar-me perquè les recités. I en els dos casos, quasi tothom s'hi va interessar. Així va començar una petita història que vaig anar provant i provant fins a arribar a la conclusió que, d'allò, en podia fer un espectacle. I em va agradar molt perquè després em vaig adonar que estava treballant amb un tema cabdal de la cultura catalana i, a més, amb poesia, i poesia d'aquest tipus, amb gràcia, humorística, que s'adapta molt al meu tarannà com a actor. Era el primer treball de text que preparava després de l'etapa a Els Comediants i li vaig presentar al Frederic Roda, ell s'hi va interessar, me'l va perfilar i va acabar dirigint-lo ell.

Dius que ja coneixies aquestes poesies però es tracta d'autors que avui en dia són gairebé desconeguts pel públic. De quina manera vas descobrir-los?

Aquestes poesies eren a casa, formaven part de la meua cultura d'infància. A més, vaig tenir la gran sort de néixer a Olesa de Montserrat, on hi havia un ambient teatral collonut amb gent molt interessant que manejava aquests textos, i jo els havia sentit recitar. A l'època del meu avi era molt típic que en les

famílies sempre hi hagués una persona o altra que recités, però això s'ha perdut. Ara, quan faig l'espectacle, sempre em trobo gent gran que em diu: «Jo, aquest, me'l sabia perquè el meu oncle me'l recitava quan era petit!» Perquè sembla que això havia voltat molt... I, avui en dia, tenim la gran sort de poder comptar amb la tasca del senyor Millà i la seva botiga, que és magnífica!

Quina botiga?

És una llibreria preciosa que hi ha al carrer Sant Pau, núm. 21, de Barcelona. La va fundar en Lluís Millà, precisament en aquella època, i ara la porta el seu nét. Qui vulgui trobar informació sobre el teatre català imprès i editat ha d'adreçar-se allí, perquè allí hi és tot. Han estat tres generacions fins avui, i són una gent que poden explicar-te milers d'històries.

Absenta pretén evocar la bohèmia i les aromes de l'emblemàtic local Els 4 gats. Creus que actualment tenim una visió adequada del que s'hi esdevingué o hem caigut en un romanticisme que ens en fa mitificar el paper?

Jo penso que allò seria el que avui en dia anomenem una *moguda*, una *moguda* de gent, d'*ambientillo*..., amb un cert lloc on determinat personal d'un aire més aviat anarquista i molt passat de rosca tenia tendència a reunir-se de tant en tant. Així, tu et deixaves caure per allà quan volies...

Has afirmat que la manera d'entendre la vida de Santiago Rusiñol i els artistes modernistes és «sorprenentment actual». Ens ho pots explicar?

Una de les seves primeres reaccions és una reacció visceral en contra del materialisme que estava arribant en aquell moment. Comença a augmentar l'industrialisme i aquesta colla s'adona que tota la gent de pagès que amb prou feines es guanyava la vida començava a

entrar a pensar a les fàbriques, criatures incloses, en condicions pèssimes, i que això destruïa la persona. Ells estaven en contra d'aquest materialisme que destrueix la persona. Defensaven un altre tipus d'home, un home nou, amb una altra manera d'expressar-se i de ser. I ells ho expliquen a través de l'art, un art on no compta tant el perquè ho fas sinó com ho fas. A més, cal tenir en compte els temes que els preocupaven: la pàtria, la natura, la dona, l'art...

Absenta s'estrenà oficialment a la Fira de Teatre de Tàrraga el setembre de l'any 1999, ara fa tres anys. En aquest temps, has fet evolucionar el muntatge o continues cenyint-te als textos amb què vas arrencar l'espectacle?

Sí, he variat coses i l'he ampliat cada vegada més fins a trobar-li el punt màxim de la seva mesura. Pensa que això va començar amb tres quarts d'hora justos i ara dura hora i mitja. I em trobo gent que em diu que encara li podria fotre més canya! Perquè, és clar, material d'aquesta època, n'hi ha molt, si volgués podria fer-ne tres espectacles. Però tampoc no vull tancar-me en el modernisme català, sinó que entenc que jo ja hi he fet la meua aportació... El que sí m'ha donat a entendre l'espectacle és que el tema de la literatura catalana, i sobretot la poesia, s'ha de difondre i potenciar.

Quin consideres que és l'estat de salut del teatre català actualment?

Buf! Aquí hi ha quatre o cinc elements que cal analitzar, abans no s'entri en el tema. En primer lloc, en el temps dels nostres avis encara no existia la televisió i no hi havia vehicles. La gent s'estava allà i les relacions humanes eren d'espais curts. Aleshores, el teatre era el mitjà d'espectacle conegut perquè el cinema tot just començava. Però ara, en plena societat de la informació, el teatre ha hagut d'enquadrar-se en una altra posició, tot i que encara es mantingui aquella cosa d'anar al teatre perquè és la representació en directe, i això no es perdrà mai. En segon lloc, Amèrica hi comença a influir. Cada vegada s'industrialitza més, el teatre, es fan produc-

cions com aquell qui fabrica neveres: es prioritzen els aspectes tècnics, els autors i els actors no disposen de temps per madurar les històries...

I el factor econòmic?

És el tercer element. Les grans productores, el Nacional i el Lliure, acaparen el 90 % de les subvencions públiques, i hi ha tota una sèrie de gent que no mamem res i que ens ho hem de fer amb una canya i un cordill. Però el quart element, el més determinant, és el personal. Els valors estan alterats i la gent té el *coco* molt menjat, sobretot de televisió. Això fa que el nivell de tast d'una obra sigui molt baix. Com més ximple sigui allò que fas, més gent s'hi enganxa. I el que val avui dia és l'audiència. Entre els muntatges que més triomfen només t'hi trobes bestieses que no et diuen res, paròdies que no toquen el que han de tocar. En aquest moment el teatre passa per una crisi, sobretot d'autenticitat, perquè hi ha molt poca gent a qui comunicar.

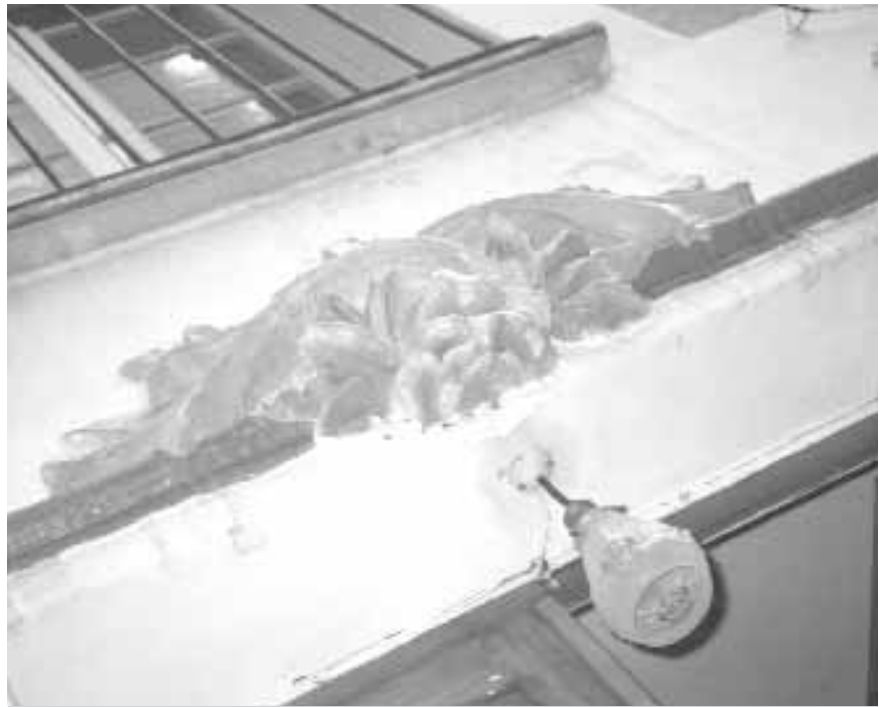
Per tant, apostes com *Absenta* deuen tenir difícil cabuda en aquest panorama...

Sí. Les sales alternatives de Barcelona es troben en una situació complicada: pel que sembla, el Malic plega, i ja veurem què passarà amb la resta de teatres alternatius, perquè no estan rebent els ajuts pertinents. Però no es tracta només d'això: en particular, jo sé que el públic dels meus espectacles està acotat perquè treballa textos d'arrel, i el públic ha de ser un públic concret, un públic al qual ressoni l'espectacle i li digui alguna cosa. En aquest sentit, penso que nosaltres i vosaltres, si no estem en el mateix vaixell, almenys estem en el mateix port. Perquè avui dia cada cop són menys els estudiants que s'interessen per les belles lletres, les arts escrites, el teatre...

Doncs esperem, Quimet, continuar compartint port per molt de temps!

Per descomptat!

Albert Solé
Estudiant de Filosofia

'EMBOLICS DE FAMÍLIA'

Personatge: Jaume. Home desesperat pel cas que li passa.

[...]
No saben què és el que em cou?
No endevinen el que em migra?
No encerten el que em té boig
i de dia em treu la gana
i de nit em treu la son?
No ho saben? Ja els ho diré.
Per una combinació
de la família, resulta
que el que és jo no sóc pas jo,
perquè tot jo sóc un altre
sense ser-ho molt ni poc. [...]
Jo sóc fill de mare vídua,
perquè se'm va morir el pare.
La mare, Déu la conservi,
es diu Tecla i jo em dic Jaume.
La mare, veient-se jove,
va determinar casar-se
amb un tal Ambrós Cortinas,
fill de vídua, que es diu Clara,
xicot molt treballador.
La tal vídua m'agradava
puix sempre sempre m'han agradat
les dones ja reposades
més que els caps de cascavell
de noies que corren ara.
El cas és que per estalvi
de gastos, que prou n'hi ha massa,
la mare es casà amb l'Ambrós
i jo amb la viudeta Clara. [...]

Fins aquí els dos matrimonis
tot just comencen la trama
del teixit de la família.
Però al cap de l'any, resulta
que jo tinc un noi, i passa
que la mare té una noia
just a la següent setmana.
Al noi li posem Pepito,
i la noia és batejada
també amb el nom de Pepita.
Com és just i natural,
la mare, al meu fill li és àvia,
i a mi, la seva filla,
no hi ha dubte, m'és germana.
Però com que també jo
sóc pare a la meva mare,
a la meva germaneta
li sóc avi, tal com raja.
El meu fill és nebodet
de ma germana, no falla,
i jo, essent com sóc el sogre
de la meva pròpia mare,
resulto ser del meu fill
també l'avi, a la vegada
que ell m'és nét, prova és que sóc
pare de la meva mare;
i així tenim que la dona
amb la que vàreig casar-me
és filla meva, i això
és pecat imperdonable. [...]

Zona de cinema

Anem de festivals: una agenda dels propers festivals celebrats en terres de parla catalana

Es pot dir que encara cuegen els efectes mediàtics del festival de Sitges. Moltes de les pel·lícules que s'hi van presentar proven sort ara, o ja l'han provada, en les pantalles de les sales comercials, i quan això succeeix els crítics més diligents s'encarreguen de recordar-nos-en la presència –o absència– en el palmarès final. I és que, certament, Sitges és, al costat del Festival de Cinema de Sant Sebastià i la Setmana Internacional de Cinema de Valladolid, una de les cites imprescindibles de l'agenda cinèfila de l'Estat espanyol.

Però als països de parla catalana la promoció i organització de festivals s'estén molt més enllà dels quinze dies del Festival Internacional de Cinema de Catalunya, i abasta una varietat temàtica extraordinària. Per això us hem confeccionat aquesta agenda de l'any 2003 que ja s'acosta.

No creieu que és exhaustiva; per fer-ho com Déu mana ens caldrà una revista monogràfica, i tampoc no volem atabalar-vos amb festivals que coincideixin i us obliguin –cinèfils impenitents– a frenètics desplaçaments, o a sentir-vos culpables de no poder-ho veure tot. Els criteris de selecció han estat principalment la qualitat dels certàmens i la diversitat temàtica d'aquests. Si en trobeu a faltar algun d'il·lustre, possiblement es degui al fet que amb l'agenda hem pretès, igualment, fer-nos ressò dels que, per bé que interessants, no tenen un gran relleu en els mitjans de comunicació. Així doncs, apunteu-vos-ho bé, no us en perdeu cap i gaudiu d'un 2003 dinamitzadorament cinèfil.

→ 5è FESTIVAL ESTATAL DE CURTMETRATGES DE CAMBRILS

Del 6 al 9 de febrer de 2003

Aquest festival tan matiner inaugurarà la seva cinquena edició al febrer de l'any vinent. Per entendre'ns direm que es tracta del germà petit –tot i que no pas per edat– del Festival Europeu de Curtmetratges de Reus, ja que els guanyadors del certamen passen directament a formar part de la secció oficial en competició de l'europea cita reusenca. A més, compta amb seccions retrospectives i de curtmetratges en vídeo.

→ 2n FESTIVAL EUROPEU DE CURTMETRATGES DE REUS

Del 12 al 15 de febrer de 2003

L'emblemàtic Teatre Bartrina de Reus és la seu principal d'aquest festival que anualment s'organitza entorn d'un país convidat. Aquest any el programa encara no està del tot definit, però el que és segur és que, com cada any, els guanyadors del Festival de Cambrils hi seran presents. Val a dir també que aquest és un festival especialment atent a les noves tendències en l'art audiovisual, per això hi ha la col·laboració amb el Taller Bigas Luna de cinema digital.

→ 9a MOSTRA INTERNACIONAL DE CINEMA LLATINOAMERICÀ DE LLEIDA

Del 14 al 22 de març de 2003

Lleida acull una mostra que destaca especialment per l'amplitud dels seus continguts, atents tant a la producció de llargmetratges com a la de curtmetratges i a les cintes d'animació. Després de Sitges, és el lloc ideal per als caçautògrafs, ja que cada any reuneix un bon grapat d'estrelles de la constel·lació espanyola i llatinoamericana. La trajectòria i qualitat de la mostra han estat recompensades amb diversos premis, entre els quals destaquen els de la Casa Amèrica a la millor direcció del festival i el Premi Sant Jordi de cinematografia, atorgat per la Generalitat de Catalunya, l'any 1997.

→ 1r FESTIVAL DE CINEMA ASIÀTIC DE BARCELONA

Del 28 d'abril al 7 de maig de 2003

Gràcies a una iniciativa de l'Asociación 100.000 retinas, i a cavall entre el CCCB i el Teatre Apolo, Barcelona acull una de les poques oportunitats que hi ha a l'Estat espanyol d'acostar-se a la producció de països amb una capacitat de distribució tan limitada com Uzbekistan, Kazakhstan o les Filipines; sense girar-se d'esquena, però, a les grans filmografies xinesa, índia i japonesa. El festival serà, de fet, l'hereu de la Mostra de Cinema Asiàtic que aquest any 2002 havia arribat a la segona edició. A més de la inevitable secció competitiva que motiva el canvi de nom del certamen, les novetats d'enguany inclouen una secció panoràmica («Asian Selection») fora de concurs, en què es projectarà el més destacat de la producció asiàtica recent. El país convidat aquest any serà Tailàndia. I observeu, amants del *manga*, que el festival manté la secció d'«Anime».

Vicenç Tuset

Estudiant de Teoria de la Literatura i Literatura Comparada

'Darkness'

Després de dirigir amb esperit més aviat materialista la inefable versió cinematogràfica de l'encara més inefable *Operación Triunfo*, Balagueró torna a les pantalles per mà de Filmax amb una cinta que reprèn l'atmosfera inquietant de la reeixida *Els sense nom*. A *Darkness*, però, els elements de gènere negre han desaparegut a favor del terror més pur i clàssic. Per aconseguir-ho, el director, que és a més coautor del guió, s'ha envoltat d'un repartiment estel·lar internacional. Destaca, a més de la presència d'Ana Paquin i Giancarlo Giannini, la interpretació de Lena Olin –descoberta per Igmarr Bergman– i de Stephan Enquist, que ajuda a tirar endavant un guió no sempre fàcil. Recordem també el treball dels més propers Fele Martínez i Fermí Reixach.

Darkness depèn en bona mesura de la llarga tradició de pel·lícules de cases encantades que havia de fer un gir cap al terror psicològic amb *El Resplandor* (1980), de Kubrik. El problema és que el guió, potser massa conscient d'això, no s'ha volgut deixar res pel camí i ha optat per incloure tots els moments estel·lars clàssics del gènere, amb un sentit més antològic que no pas narratiu. L'efecte de dispersió que crea això en la història es veu compensat en certa mesura per la capacitat de Balagueró per jugar amb la tensió del moment, amb la qual cosa aconseguix un efecte *in crescendo* fins al final més extrem.

Una pel·lícula, doncs, imprescindible per als amants del gènere fantàstic i de terror que farà esclaiar més d'un incrèdul empedreït.

Vicenç Tuset

Estudiant de Teoria de la Literatura i Literatura Comparada

'Hedwig and the angry inch'

Hedwig és, tal com ella es defineix, una «cantant internacionalment ignorada» que recorre Amèrica fent una gira amb el seu curiós grup de *rock* per cafeteries i bars que segueix la multitudinària gira del famós Tommy Gnosis com a protesta per haver-li robat les seves cançons. A partir d'aquest plantejament, els continus *flashback* ens faran conèixer el passat de Hedwig a Alemanya, on sent un noi es va sotmetre a una operació de canvi de sexe per poder emigrar als EUA amb un soldat americà. L'operació no va sortir bé i la va deixar amb un *angry inch* (literalment «polzada empenyada»). Un cop deixa Europa descobrirà la decepció, la hipocresia i l'engany de què està envoltada. La seva vida sembla una absurda i desesperada cursa en busca de no se sap ben bé què, però que al final la conduirà, a ella, i a altres personatges, a retrobar-se amb si mateixos.

Adaptada de la representació teatral de l'off-Broadway, John Cameron Mitchell (director, guionista i protagonista) ens mostra una pel·lícula agressiva i dura si es mira més enllà de la seva aparença de maxivideoclip *kitsch*, i un personatge colorista i extravagant que val la pena d'acostar-se a conèixer, encara que sigui en versió original.

Daniel Zapata
Estudiant de Química

'L'auberge espagnole' ('Una casa de locos')

Pel·lícula hispanofrancesa dirigida per Cédric Klapisch i rodada íntegrament a Barcelona l'estiu passat, explica la història d'un estudiant d'Economia francès (interpretat per Romain Duris) que es trasllada un any a aquesta ciutat gràcies a la beca Erasmus. Aquí conviurà, al mateix pis, amb més estudiants europeus i coneixerà de prop la realitat sociolingüística catalana. Si et trobes en la mateixa situació o l'has vist o viscuda i t'ha fet pensar en alguna cosa que vulguis comentar, pots enviar-nos les teves reflexions a enxarxat@slc.ub.edu i te les publicarem.

Zona musical

S'Albaida

S'Albaida és un grup de joves músics que, fent música tradicional, es proposa aconseguir una expressió pròpia de la música i la cultura de Menorca a partir de la feina de recreació i d'interpretació musical. El grup neix l'any 1998 amb la voluntat de donar una nova expressió a la música tradicional de Menorca, de refer-la i projectar-la per guanyar una dignitat que creim, com a menorquins, que es mereix. El grup pretén arribar a allò universalment vàlid: l'assoliment d'una música que pot viatjar pertot. I ho fa amb un projecte que continua amb l'edició, enguany, del darrer disc, *Mateixos temps*, tal com ells ho descriuen: «Amb tot açò, ens involucram en un compromís amb un projecte cultural ampli. D'una banda, cercam l'obertura cap a la igualtat, cap a la comprensió entre cultures, de l'altra, reivindicam una menorquinitat com a exponent del catalanisme cultural. Per a aquest projecte, cal cercar la nostra identitat, la d'ara, en les maneres de fer dels nostres avantpassats. Som hereus d'una societat essencialment camperola amb la qual encara ens sentim units per múltiples llaços. És, doncs, aquest material heretat, on s'evidencien els nostres costums a través de glosses i melodies, el que intentam recuperar de les fosses de l'oblit i oferir-lo a un públic ampli després d'haver-lo passat per un procés d'arranjament i revisió, deixant intacte, però, l'estat de la llengua en què s'ha conservat. Hi ha cançons que són veritables tresors pel que fa a la conservació d'uns usos lingüístics rics i evocadors del nostre passat. Es treballa, però des de la modernitat, des de la consciència de la pertinença a una època concreta, una època que necessita, més que mai, una presa de posició clara en allò que es fa, una sinceritat que ha de ser entesa com una comprensió entre cultures, com una voluntat de fer-nos entendre des de la pròpia manera de ser, des de la nostra llengua».

S'Albaida
Menorca
<http://go.to/salbaida>
Tel.: 617 435 189

Sapo 'Vatua' GLOBAL

Que sí, que Els Pets i Sopa de Cabra estan molt bé, però ja era hora que algú fotés una mica de canya en català. I a això es dediquen els Sapo –gripau els devia sonar massa *kumbaià*, però en canvi el disc es diu *Vatua*: més català que això!–, a barrejar el *rock* (o el *metal*) i el *funk* (o l'*ska*) a la manera dels Red Hot Chili Peppers o els Primus. I el que també s'agraeix molt és que són de la conya, i les seves lletres són imaginatives i absolutament intrascendents; que no pretenen salvar el món, vaja. Com a mostra, dediquen un tema als «Jols» (caramels per a la gola) i un parell als meus enyorats «Mazinger» i «L'Abeja» (Maia, és clar!), i encara s'inventen un altre heroi de còmic, el «Tubercle ultratòmic». Qualsevol petitesa els desperta les ganes de fer-ne una cançó, com ara unes sabates a «Turkish Shoes» –on substitueixen el famós «Nova York, París, Londres» per un més nostrat «Puig-reig, Istanbul, Londres»–. I és que aquests quatre vailets són de diferents viles del Berguedà i el Bages, i si podem gaudir del seu disc és perquè van guanyar el concurs Sona 9, organitzat per la revista *Enderrock*, 3XL.NET i Catalunya Ràdio. Fins i tot demostren un genuí interès filològic a l'hora de reproduir (sense música) el llenguatge dels *pijos* a «Cadem a i mitxa?» o adaptar la rondallística i el cançoner popular als temps que corren a «Patufet», i s'empenquen l'himne definitiu amb «Am caus malament»; ara mateix se m'acut un munt de gent a qui la podria dedicar. En la mateixa línia, a «Amic» deixen anar: «Jo ja no t'estic amic, m'has fet molt mal al dit/ Ja no ets amic meu, m'has fet molt mal al peu.» Naïf, oi? Com els interludis instrumentals de «Baglava i manaret en J#» i «En Manel» (el patufet en jazz), un oasi de pau al mig de la tempesta. T'hi apuntes?

Aina Ferragut
Estudiant de Teoria de la Literatura
i Literatura Comparada

El reflex dels mèdia

CONTRASTANT.net
una lectura dels mèdia

La nostra societat, amb tots els seus prejudicis i admiracions, és creada per l'opinió pública, la qual es veu influenciada constantment pels mitjans de comunicació, on tot el que ens reflecteixen és només això, un reflex, una llambregada de l'evolució i el transcurs de la vida.

Podríem fins i tot fer una analogia amb el contingut d'una pintura, on cadascuna de les pinzellades mostra l'interior del pintor, la seva font d'inspiració i fins i tot el seu estat d'ànim; per tant, si demanéssim a dos pintors que ens dibuixessin un mateix paratge, és molt probable que cadascun d'ells ressaltés en la seva obra uns trets que en l'altre autor ni tan sols ens cridarien l'atenció. Això donaria vivacitat i llum en una part, i deixaria la resta enfosquida.

D'aquesta manera, com més obres de diferents autors tinguem que facin referència a un mateix indret, més possibilitats tindrem de reproduir l'original a la nostra ment de manera més objectiva, encara que per la nostra naturalesa sempre tendirem a encobrir la part més distant dels nostres ideals. Amb aquesta analogia hauríem d'entendre el periodisme, i percebre que allò que llegim dels mitjans de comunicació no ens mostra una veritat absoluta, sinó una de les moltes interpretacions que ens podria proporcionar un esdeveniment en concret.

En aquest número 1 d'ENXARXA'T, hem pensat que seria atractiu recomanar www.contrastant.net, una pàgina

web força original en què s'examina mitjançant un seguit d'articles el tractament informatiu de les notícies d'actualitat. Es defineixen d'aquesta manera: «El col·lectiu Contrastant vol oferir una lectura dels mèdia; Amb les eines que ens proporciona l'anàlisi del discurs i la sociologia de la vida quotidiana volem desvelar alguns discursos que es vehiculen a través dels mitjans de comunicació.»

Si hi entreu, podreu observar diverses seccions, de les quals no us heu de deixar perdre l'apartat **Vés amb compte!**, que ens porta a analitzar la política informativa dels mitjans de comunicació. Sobretot cal destacar l'article que es refereix al tan esmentat atemptat de l'11 de setembre, on es fa una referència especial a les conseqüències obtingudes amb els mitjans de comunicació com el patriotisme americà, el sentiment antiàrab i l'autocensura dels mèdia; o els articles referents a la situació política del País Basc. També us recomanem que us detureu en l'article **"Calcular per no desinformar"**, en què el col·lectiu estableix un mètode per calcular el nombre d'assistents a una manifestació.

A continuació recomanem amb interès especial la secció **Documents**, en què s'aporta un seguit de propostes polítiques que aposten per una solució dialogada dels conflictes.

Si ens aturem a l'apartat **Llengües**, hi trobarem diverses reflexions crítiques a l'entorn de la realitat sociolingüística catalana; en què a partir de la constatació de l'absència de la llengua catalana en esdeveniments concrets s'evidencia la reculada en l'àmbit cultural, o es visibilitza la subordinació a què la sotmeten certs pretesos defensors del bilingüisme en els seus documents i pàgines web. I si després ens dirigim a l'apartat **Los nacionales**, podrem llegir un seguit d'articles que palesen com el tractament de moltes notícies sobre qüestions no estrictament polítiques (esports, espectacles, etc.) traspua un missatge basat en els imaginaris simbòlics patrocinats per l'Estat espanyol que tendeix a reproduir-los psicològicament mitjançant el fet de naturalitzar-los, és a dir, l'anomenat *nacionalisme banal*.

Per acabar, volem incidir en el fet que **contrastant.net** ens ofereix un punt de vista alternatiu a la lectura dels mèdia, i que no hem d'oblidar de treure les nostres pròpies conclusions, ja que aquestes seran les que construiran els nostres ideals i així podrem sempre gaudir d'una opinió pròpia.

Mireia Bargalló
Estudiant de Física
i Daniel Escribano
Estudiant de Sociologia

T'agradaria baixar-te d'Internet un corrector en català?

Si la teva resposta és afirmativa, no t'ho pensis més! Segueix les següents passes i abans del que et penses ja podràs gaudir de les facilitats de tenir un corrector en el processador de textos:

Vés a: www.softcatala.org/llengua.htm

Dins de la pàgina principal veuràs el programari en català, en què un dels apartats és: WordCorrect. Clica'l.

Escull d'on el vols baixar. Hi ha diverses opcions, només cal clicar la que vulguis.

Entre 6 i 14 minuts ja tindràs el corrector.

Llavors veuràs que tens un document anomenat «install.exe»; ara tan sols hauràs d'instal·lar-lo. Sort!

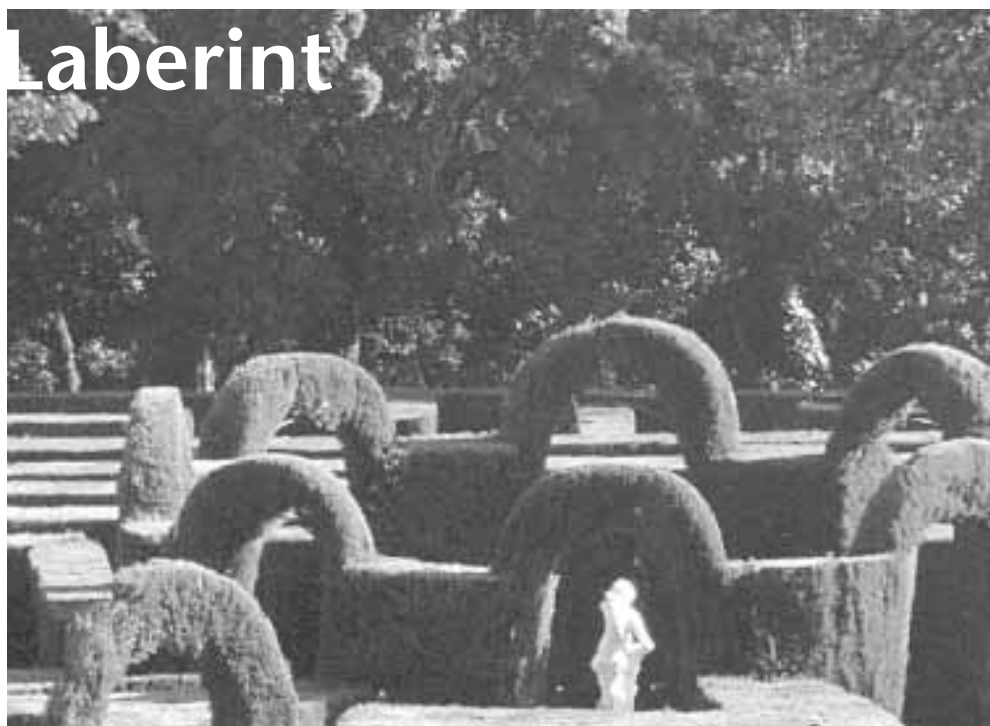
SOFTCATALA

El parc del Laberint

En creuar per primer cop el llinard del parc del Laberint t'esperona la curiositat: vols descobrir ràpidament la icona que dona nom al jardí, el laberint, i la geometria del parc t'ajuda en la comesa perquè el dèdal vegetal es dreça al bell mig de la finca i totes les avingudes hi menen.

Un cop a l'entrada del laberint, una inscripció t'encoratja: «*Entra, saldrás sin rodeo/ el laberinto es sencillo./ No es menester el ovillo/ que dio Ariadna a Teseo.*» En el relleu pots observar com Ariadna lliura un cabdell de llana a Teseu perquè l'heroi no es perdi dins de l'embrollat palau del Minotaure. La teva singladura entre murs de xiprer, penses, serà molt més plàcida que la de l'heroi grec, però no acabes de confiar-te de la inscripció: saps que tot laberint és un recorregut iniciàtic, un entramat complex de corriols que pretén confondre el viatger i posar-lo a prova, per retardar la seva arribada al centre que tant desitja assolir, la seu del secret. Si bé no ets a Creta i aquí tan sols es tracta de passejar encalmadament, 750 metres lineals de bardissa fan que el laberint d'Horta sigui un laberint real i operatiu que també guarda un preuat tresor en el seu centre: el soplug i la privacitat de la placeta d'Eros, a recer de les mirades indiscretas.

No et sembla casual que Eros, déu de l'amor, coroni el dèdal, i aventures una interpretació: el laberint simbolitza els intricats camins de l'amor, totes les marrades que cal fer per assolir-lo. Representa el joc lúdic, capriciós, la filigrana de desig i juguesca que mena a l'amor. Però l'amor s'acaba, Eros s'envola i, a tu, et cal eixir del laberint.

A la sortida, en una gruta humida, sorprèn la nimfa Eco i adverteixes una inscripció: «*De un ardiente frenesí/ Eco y Narciso abrazados/ fallecen enamorados/ ella de él y él de sí.*» Definitivament, penses, l'amor pot esdevenir un laberint fatal. I grimpes escales amunt.

Sobre el laberint es dreça una àmplia balustrada amb dos templets presidits per Dànae i Ariadna. T'adones que el periple mitològic del parc tan sols acaba de començar. Perquè el mateix parc constitueix un altre laberint, molt més complex i ric del qual t'acabes d'esquitllar. Tot el jardí és un dèdal irregular de camins i natura, un escampall de racons que bé mereixen ser desvelats. I el fil d'Ariadna d'aquest laberint major és l'aigua, que en forma de canals, rieres, brolladors i fontanes solca l'embrollada geografia del parc, i dirigeix el teu pas. La curiositat et porta a transitar sense rumb fix.

De ben segur, Joan Antoni Desvalls i d'Ardena, marquès de Llupià i d'Alfarràs, va fer construir el parc del Laberint, el 1791, amb aquesta idea: que els passejants s'hi poguessin perdre en els innombrables racons. Que la natura hi fos domtada en la justa mesura i el símbol i el mite hi aparegessin sense aclaparar. En el pavelló neoclàssic descobreixes les claus de l'ideal romàntic del parc: «*Artis Naturaeque parit concordia pulchrum*» («L'harmonia entre l'Art i la Natura produeixen la bellesa»). Allí mateix dos relleus anuncien les passions d'aquest marquès il·lustrat: la ciència i les arts. Home de síntesi, d'esperit humanista, que sabé idear un espai de contrastos: aquí assolellat, allà obac; aquí boscà i salvatge, allà geomètric i ajardinat. Quan abandones el parc per submergir-te de nou en el brogit de la ciutat ja estàs pensant quan hi podràs tornar. Des d'aquí us encoratgem a descobrir aquest oasi de cultura i tranquil·litat.

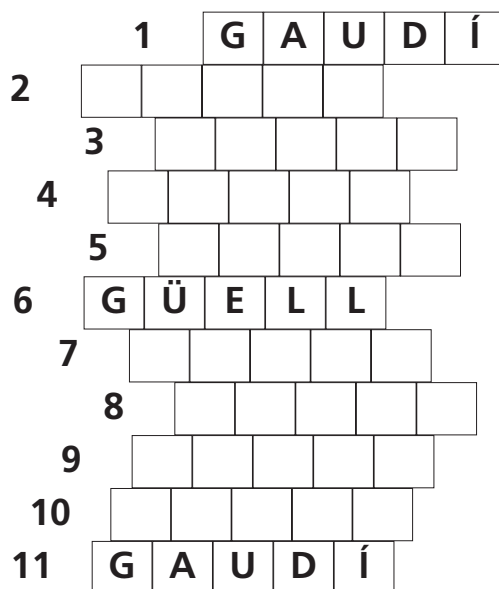
Si voleu més informació, consulteu:

http://www.bcn.es/parcsijardins/pa_horta.htm

Laberint verdaguerià: ens havia de passar! Se'ns han enxarxat els quatre primers versos d'una conegudíssima obra èpica de Verdaguer. Series capaç de trobar el fil d'Ariadna que desfà aquest embolic? Vés amb compte amb l'ortografia arcaica! Proposta per a nota: identifica de quina obra es tracta. Ànim!

=>	A	B	S	G	E	R	M	E	R	D
M	N	U	O	N	O	L	A	C	N	A
A	T	O	N	A	C	E	D	E	Y	A
/	I	G	I	C	O	T	M	O	C	/
V	E	A	D	E	M	P	A	L	I	G
O	S	B	O	R	R	A	V	A	L	A
N	F	I	L	L	E	L	E	L	A	Q
Ç	A	C	E	D	F	L	D	I	E	U
A	R	E	N	L	A	A	/	G	A	A
C	S	O	B	A	L	T	A	A	P	C
U	R	I	A	●	L	A	Y	N	M	O

Gaudí apilat: el que ens ha passat ara és que se'ns han apilat un munt de paraules que van de Gaudí a Güell i de Güell a Gaudí. Series capaç de descobrir-les només canviant una lletra en cada pas? És molt senzill!

1. Gaudí.
2. Conduir algú a un lloc determinat.
3. Alimenti les plantes del meu balcó.
4. Fred com el glaç.
5. Us ordeno que baixeu la temperatura per sota dels zero graus centígrads.
6. Güell.
7. Mancat de tota virtut estètica.
8. Al llarg de la història, nom amb què s'han conegut diversos cossos d'un exèrcit.
9. En un cert sentit, inhòspit.
10. Mítica cinta de la Rita Hayworth.
11. Gaudí.

Sou lletraferits o lletraferides, creieu que esteu dotats per a les arts literàries, voldríeu saltar fàcilment a la fama? Aquest és el vostre espai! Us proposem una nova «modalitat literària»: *el conte interactiu* que ja vam encetar en l'anterior número. Animeu-vos i **escriuiu una CONTINUACIÓ** amb final feliç o infeliç al conte que us presentem escrit per l'autor Rubèn Mettini.

Si decidiu **participar-hi**, feu-nos arribar la vostra continuació per correu electrònic a enxarxat@slc.ub.edu, o bé adreceu-vos a la Comissió de Dinamització Lingüística del vostre centre i lliureu-la personalment.

El jurat, constituït pels membres del Consell de Redacció d'ENXARXA'T, triarà, d'entre totes les versions rebudes, la continuació guanyadora. L'autor o autora rebrà, com a premi, dues entrades per anar al teatre, i a més, la continuació guanyadora es publicarà en el número següent de la revista.

Endavant lletraferides i lletraferits del món, esperem amb desfici les vostres continuacions.

Animeu-vos i participeu en el conte interactiu!

La silicona no té sentiments

Si voleu descobrir què hi ha
darrere d'uns ulls freds,
haureu d'obrir-vos camí
a través de la disfressa...
Roger Waters

Sento el seu cor que batega fort. Potser és la música, les copes, l'entusiasme del ball, però penso que és per mi...

Fa uns mesos que vaig decidir deixar enrere totes les pors. Vaig posar distància a una vida passada en escoles de frares. L'escolanet s'ha jubilat. I el missal i els rosaris han quedat tancats dins d'un calaix. Prou. Ara he decidit sortir a menjar-me el món. Sense

temors. Ja comptabilitzo unes quantes borratxeres, nits sorolloses de discoteques i matins confusos d'*after hours*. Pocs amics i cap amiga. Però sóc bufó. 21 anys, rosset, ulls grisos, sí, crec que sóc bufó. M'ho diu la mare, tot i que no està conforme que ara surti tant de nits.

A ella, la vaig veure per primer cop a la discoteca Exaltació. El que més em va atreure van ser els pits turgents i ben rodons. I un detall que no podria oblidar mai. Sobre la mamella esquerra, un tatuatge. Una serp enroscada que treu la llengua i, a la punta, hi té un pírcing. Que bo! Una serp amb una arracada a la llengua. Aquella nit em va mirar als ulls i jo li vaig dir que m'agradava la serp, mentre l'assenyalava acostant l'índex al pit. Ella em va somriure, i de seguida, fent-se la indiferent, va pujar dalt d'una tarima per ballar amb unes *drag-queens*. Aleshores em vaig fixar en el seu cos poderós i ben tornejat, però no només en el cos, eh! Té uns ulls blaus molt macos i un somriure preciós. Es veu que és una dona forta i independent. Acostumada a la marxa de la nit.

Després l'he buscada pertot arreu i no l'he tornada a trobar fins avui. No volia perdre'm el Carnestoltes a Sitges. Una sotana de disfressa per ridiculitzar la meua vida passada i moltes ganes de marxa. Entro en aquest pub i enmig del fotimer de cossos me la trobo. Té els ulls coberts amb una màscara veneciana, però sé que és ella. Porta un vestit llarg amb un escot fins al melic. Sí, és ella. M'hi acostó i veig el tatuatge. La serp enroscada que sembla que balla al ritme de la música. Vull que em reconegui. Ella aixeca els braços, agita el cap i acosta la boca a la meua orella. «Vols que em confessi? Véns a perdonar-me els pecats?», em pregunta amb ironia. «No!, no!», m'afanyo a respondre. «Som al carrer del Pecat..., i vull pecar amb tu –m'animo a dir-li–. A més, m'agrada la serp, et recordes de mi?» «Ah, sí! –diu–. Vols tocar-la?», em pregunta i, de seguida, m'agafa la mà i em posa el palmell al seu pit. Aleshores sento el seu cor que batega fort. Potser és la música, les copes, l'entusiasme del ball... M'arrisco i li dic: «El teu cor batega... per mi.» Llança una riallada. «És la silicona! I la silicona no té sentiments!», exclama, mentre s'aixeca la màscara. «N'estàs segura?», li pregunto, descarat. «Bé, potser sí», em respon, i em fa un petó molt ràpid al coll. Aleshores acosto els meus llavis i...

Rubèn Mettini Vilas

Aquest àries del 48, nascut a l'Argentina i orgullós de la seva educació primària, es llicencia en Economia l'any 1974 ben bé perquè alguna cosa ha de fer. El títol, una beca i unes pràctiques de treball li permeten sortir del país i marxar cap a Europa; l'any 1977 es troba vivint a Barcelona, on, després de donar classes d'anglès i fer diverses traduccions per a TV3, comença la carrera de Filologia Romànica. Els estudis, el fet d'escriure cartes al seu país i la participació en un taller literari li encenen la passió i les ganes de crear nous mons a través de l'escriptura. És en aquest context que publica la seva primera novel·la, *10+1 nits* (1990), de caire eròtic. Més endavant, escriu novel·la històrica –*De vidas encastradas* (1998)–, teatre –*Desdoblats (o 1 i 1 fan 4)*– i contes. Autor de llibres com *Els déus de la vall* (1998), *La rara perfecció del triangle* (1998) o *Baile de máscaras* (1999), també ha traduït escriptors de la talla d'Agatha Christie o Gallico. Actualment, coordina i imparteix cursos i tallers sobre la llengua i l'escriptura creativa, i emet informes per a importants editorials catalanes.

Trobareu més informació sobre aquest autor a:
www.ample24.com/mettini

Aquí teniu la CONTINUACIÓ guanyadora del relat *Traició tecnològica* de l'autora Gemma Lienas que va aparèixer en l'anterior número. L'autora d'aquest conte és Yolanda Rodoreda, estudiant de Sociologia. Enhorabona!!!

Traició tecnològica

Si semblava que aquella veu era la d'en Roger! No m'ho podia creure! Què feia en Roger, el meu fill, a aquelles hores amb la Carme? Vaig parar l'orella tant com vaig poder. La seva veu sonava llunyana, potser perquè no era prop del telèfon, però jo la notava agitada i el seu to denotava molta excitació. Sí. El meu fill estava neguitós mentre li deia a la meva amiga:

—T'ho juro. No sé com em va sortir així. Sobretot no ho expliquis a ningú i menys a la meva família. T'ho dic a tu perquè em coneixes des que era petit i ets l'única persona que em pot orientar.

—Ja ho sé, Roger, però, si no m'expliques com ha acabat no et podré ajudar —vaig sentir que li responia la Carme—.

—D'acord. El fet és que quan ella es va posar a cridar com una histèrica, alguna cosa m'empenyia a fer-la callar com fos. Vaig tenir un impuls irrefrenable..., ho entens?

Entendre, què? Què és el que havia d'entendre la Carme? Volia esvaïr els meus pensaments, però el to de la conversa m'havia esparverat molt. A més, malgrat que jo era capaç de posar la mà al foc pel meu fill, sempre es diu que els pares som els que menys els coneixem.

—Però, com ho has fet?

La veu de la meva amiga desprenia un sentiment d'angoixa. Jo estava palplanta-

da, garratibada, esmaperduda, no podia creure que allò m'estigués passant. Semblava com si el meu fill hagués fet alguna cosa horrible i jo... Jo me n'estava assabentant per casualitat, per un descuit de qui considerava la meva millor amiga. O potser no havia estat un descuit! I si m'havia trucat expressament perquè jo sentís aquesta conversa? Ja no sabia què pensar. De sobte, vaig sentir com un petit soroll, després, silenci. Què havia passat? Perquè ja no parlaven? Vaig aguantar la respiració, però res, només silenci. Què havia de fer? No podia quedar-me quieta, havia d'anar al despatx de la Carme per esbrinar-ho tot i ajudar el meu fill, si encara hi era a temps!

Si les persones tinguéssim poders o si no s'exhaurís la bateria dels mòbils, hauria pogut escoltar el final de l'escena. La Carme deia:

—Et felicito, Roger! Aquest final del teu curtmetratge em sembla molt original. Estic segura que te'l seleccionaran i el podràs projectar. No em voldria perdre per res del món la cara de la teva mare quan ho vegi! Confia tant en tu...

Yolanda A. Rodoreda
Estudiant de Sociologia

Còmic

En saps?

- Què signifiquen significa les sigles XDL?
 - Xarxa de Dinamització de la Llengua.
 - Xocolata De Luxe, aquella tan bona!!!
 - Xarxa de Dinamització Lingüística.
 - Cap de les anteriors.
- Si entres al bar del teu poble i demanes «berberet-xos amb pepinos», et portaran...:
 - El que he demanat, no?
 - Escopinyes amb cogombres.
 - Berberetxos amb cogombres.
 - Escopinyes amb pepinos.
- Què no pot fer mai un català?
 - Disfrutar.
 - Gaudir.
 - Fruir.
 - Recrear-se.
- Acaba la frase feta: «fer-se-li a algú aigua...»
 - La boca.
 - Al comptador.
 - La set.
 - (Prefereixo un Martini amb llimona).
- Aquest any es commemora...:
 - Que en fa tres que convisc amb la meva parella.
 - El centenari del naixement d'en Verdager.
 - El centenari del naixement d'en Gaudí.
 - El centenari de la mort d'en Verdager.
- Quin dels mots següents és sinònim d'assabentar?
 - Enterar.
 - Ventar.
 - Informar.
 - Ho reconec: no ho sé.
- Quina és l'abreviatura d'ambulància?
 - Ambul.
 - Amb.
- Lància, com els cotxes!!
 - No en té.
- Quin d'aquests mots correspon a la definició següent: «Rotlle de pel·lícula que permet carregar les càmeres fotogràfiques amb llum normal»?
 - Carret.
 - T'ho estàs inventant, oi?
 - Rodet.
 - Carregacàmeres.
- Què és el Servei de Tutories de l'SLC?
 - El servei que et fa un professor quan no t'aprova un examen.
 - Una activitat de suport a estudiants castellano-parlants que volen aprendre la llengua catalana.
 - Una activitat de suport a estudiants deprimits.
 - Les tutories que ofereix el Servei Legal de Cangurs.
- Quin és el participi de *pondre*?
 - Pongut.
 - Posat.
 - Post-it.
 - Post.
- El xipella és dialecte propi de:
 - Catalunya Central.
 - Catalunya Occidental.
 - Sí, home!! El d'allà dalt...!!
 - L'Alguer.
- Quin dels següents escriptors catalans és autor de *De mica en mica s'omple la pica*?
 - Ferran Torrent.
 - Ei! Que aquest llibre no l'ha escrit un català, eh?
 - Quim Monzó.
 - Jaume Fuster.

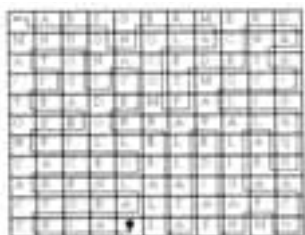
Majoria d'A: t'ho has llegit tot?
Majoria de B: no ets d'aquest planeta, oi?

Majoria de C: jo, de tu, m'ho faria mirar...
Majoria de D: n'estàs segur/a?

Envia'ns les teves respostes, juntament amb el nom i l'ensenyament, a enxarxat@slc.ub.edu abans del 20 de desembre, i farem el teu «diagnòstic». Entre tots els malalts i malaltes sortejarem **dues entrades** per a un espectacle. El nom del guanyador/a sortirà publicat a la pàgina web del Servei: www.ub.es/slc/servei.htm.
Ànim i molta sort!!!

Aida Bravo
Estudiant d'Administració i Direcció d'Empreses

Laberint verdagerià:

Gaudí apilat:

1. Gaudí. 2. Guiar. 3. Regui. 4. Geliu. 5. Geleu. 6. Güell. 7. Lleig. 8. Legió. 9. Gèlid. 10. Gilda. 11. Gaudí.

Respostes

Borsa d'intercanvi de conversa i Tutories de suport lingüístic

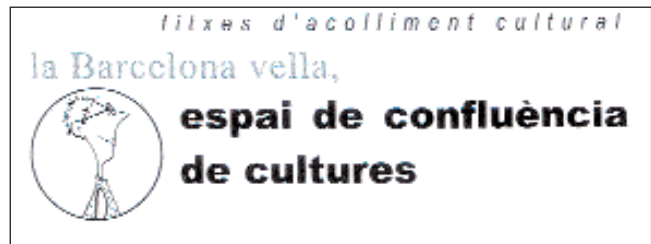
Com a activitat d'acollida, et proposem un intercanvi de conversa entre el català i altres llengües amb estudiants de la teva facultat o escola. Si et vols familiaritzar amb la llengua catalana o bé començar a practicar-la oralment, t'ajudem a posar-te en contacte amb un company o una companya de la UB que vulgui perfeccionar la llengua que tu li puguis oferir a canvi.

Per a més informació: Borsa d'intercanvi de conversa,
<http://www.ub.edu/slc/borsa>

Si ets castellanoparlant, també pots participar a les Tutories de suport lingüístic. Aquesta activitat t'ajudarà a seguir les classes i et permetrà conèixer la terminologia de la teva especialitat en català. Amb les Tutories, els que passeu el primer any a Catalunya podeu obtenir 2 crèdits de lliure elecció.

Fitxes d'acolliment cultural

Les fitxes d'acolliment cultural són uns materials, que es presenten en forma de fitxes independents, adreçats als estudiants de la Borsa d'intercanvi lingüístic. A partir d'itineraris per Barcelona i la rodalia pensats per fer en parella o en grup, els estudiants catalans fan de guia als estudiants de fora. Aquest mosaic cultural abasta des d'una visita simbòlica al Parc Güell, fins a una descoberta històrica de la Barceloneta o del jardí de l'edifici històric de la UB, passant per una visita culinària al mercat de la Boqueria. A més, es pot passar una Nit de

Dansa a la plaça del Rei i acabar amb una altra ruta, en aquest cas de bars de Barcelona. De moment són dotze els itineraris enllestits, que es poden consultar als Centres d'Autoaprenentatge de Llengua, però ben aviat aquest mosaic cultural s'ampliarà amb propostes noves.

**Agència
de Gestió d'Ajuts
Universitaris
i de Recerca**

L'AUIR té com a objectiu, entre d'altres, la gestió de les beques i els ajuts universitaris i de recerca.

A la pàgina web d'aquesta agència creada fa poc més d'un any s'hi pot trobar informació útil, tant per a estudiants com per a investigadors.

Més informació:

Via Laietana, 28, 2a planta
08003 Barcelona
Tel.: 935 529 000
Fax: 935 529 010
<http://agaur.gencat.net>

CURSOS DEL SERVEI DE LLENGUA CATALANA

2n semestre del 2002-2003

Nivells inicials

A partir del 17 de febrer de 2003 hi haurà cursos de català de tres nivells diferents per a estudiants que comencen a aprendre la llengua.

Cursos específics

Redacció i autoedició de textos – 40 h

Del 19 de febrer al 7 de maig de 2003
Dilluns i dimecres, de 16 a 18 h
Campus Mundet

Correcció de textos escrits i orals – 60 h

Del 4 de febrer al 29 de maig de 2003
Dimarts i dijous, de 14 a 16 h
Edifici UB-Sants, Melcior de Palau, 140

Redacció de pàgines web – 30 h

Del 20 de febrer al 10 d'abril de 2003
Dimarts i dijous, de 14 a 16 h
Edifici UB-Sants, Melcior de Palau, 140

Cursos per a professorat de la UB

Curs de preparació per al certificat de suficiència en llengua catalana per a la docència – 40 h

De l'1 d'abril al 19 de juny de 2003
Dimarts i dijous, de 14 a 16 h
Campus de la Diagonal

Tots els cursos tenen valor de crèdits de lliure elecció per als estudiants de la Universitat de Barcelona

Més informació

Servei de Llengua Catalana
Gran Via de les Corts Catalanes, 585
08071 Barcelona
Horari: de 9 a 13 h
Telèfon: 93 4 03 54 78
www.ub.edu/slc

Quatre paraules amb... MÒNICA GLAENZEL

Mònica Glaenzel, barcelonina d'origen, va començar la seva trajectòria professional a l'Institut del Teatre, a partir d'aquí ha treballat tant en el camp del teatre (*Excuses*, *Sóc lletja*, etc.) com de la televisió (*Oh! Europa*, *El zoo del zodíac*, *Plats Bruts*, etc.) com del cinema (*Víctor i Pamela*, *Transehúntes*, etc.); tot i que la majoria d'espectadors la coneixen pel seu extravagant paper d'Emma a *Plats Bruts*, de la companyia Kràmpack.

Com vas arribar a formar part de la Companyia l'Idiota, l'actual companyia Kràmpack?, i com va esdevenir-se aquest canvi de nom?

El Jordi Sànchez, el Joel Joan, l'Elisenda Alonso i jo ens vam fer amics a l'Institut del Teatre. Quan vam acabar els estudis, en lloc d'esperar cadascú a casa seva que ens truquessin per alguna feina, ens vam posar les piles i vam estrenar *Kràmpack* a Sitges. De tot això ja fa set anys. El canvi de nom va ser una necessitat pràctica, perquè hi havia algun hotel que no ens feia la reserva perquè es pensava que era una broma.

On prefereixes treballar, en teatre, televisió o cinema?

El que miro, quan m'he de decidir per alguna feina, és quina és la història, com es farà i quin personatge hauria de fer. En quin mitjà s'ha de fer l'obra és l'aspecte que m'importa menys. Tot i que la meua vocació va començar amb el teatre, fer televisió per exemple ha estat una experiència molt bona.

Què us va empènyer a portar fora dels escenaris catalans la vostra obra *Sóc lletja*, i on vau rebre millor acollida? Considereu positiva aquesta gira? Ho tornaríeu a repetir?

Va ser per casualitat, hi ha països que tenen molt interès per textos estrangers i van ser aquests els que

Quan vam acabar els estudis, en lloc d'esperar cadascú a casa seva que ens truquessin per alguna feina, ens vam posar les piles i vam estrenar *Kràmpack* a Sitges.

es van interessar en nosaltres. És al·lucinant veure que el que fas té interès per a altres companyies. *Sóc lletja* es va fer a Copenhaguen i ho va produir el Teatre Nacional de Dinamarca, va ser fastuós, tot un luxe. És l'única producció que vam anar a veure, després es va fer en altres països escandinaus, però no hi vam anar.

L'experiència va ser molt bona, de fet, *Excuses* ja s'ha estrenat a Portugal i properament es farà a Londres, Madrid i Xile. En aquests casos vam ser nosaltres els que ens vam dedicar a enviar el nostre text.

Teniu alguna cosa en comú tu i l'Emma?

El físic i poca cosa més. Tot i que els que em coneixen no sé què en dirien.

L'any 2001, *Kràmpack* va ser premiat per la Jove Cambra de Barcelona, per la seva aportació cultural. Com va afectar això la companyia?

Aquest va ser el primer premi que vam rebre com a empresa, i quan et reconeixen la feina, carregues les piles. Deu voler dir que no ho hem fet tan malament...

Ens pots fer cinc cèntims d'algun nou projecte en què treballau ara des de Kràmpack? Per als «Plats bruts addictes», ens esperen nous capítols de la sèrie?

Plats bruts no continuarà, som una companyia molt petita i no podem assumir molts projectes al mateix temps i des de feia temps que en teníem alguns de pensats. Procurem ser valents i no *apalancar-nos* encara que ens fa pena deixar aquests personatges i les històries que en sortien.

En quin dels personatges que has representat en les diferents pel·lícules en què has treballat –*Víctor i Pamela*, *Transehúntes*, *Mi hermano del alma* i *Munturiol, el senyor del mar*– t'has sentit més identificada?

Fa molt de temps que vaig fer aquestes pel·lícules, i com que no tenia gaire experiència *flipava* bastant. Recordo que vaig aprendre-hi molt. Sempre m'implico molt en els personatges i les històries, però de fet no m'identifico amb cap.

Per acabar, creus que l'Emma donaria algun consell als estudiants de la UB?

Una de les poques coses en què potser l'Emma i jo podem coincidir és a no aconsellar. Que cadascú faci el que li vingui més de gust.

Mireia Chamorro
Mireia Bargalló